

Eurogmina Śląsk

Partnerstwo w rozwoju lokalnym

Projekt finansowany ze środków Unii Europejskiej
programu PHARE 2001 „Teraz Integracja”

Spis treści

Wstęp.....	3
Walia.....	4
Przykłady pozytywne.....	6
Przykłady negatywne.....	15
Nord-Pas de Calais.....	20
Przykłady pozytywne.....	22
Północna Nadrenia Westfalia.....	26
Przykłady pozytywne.....	28
Limburgia.....	38
Przykłady pozytywne.....	40
Przykłady negatywne.....	51

W seminarium „Eurogmina Śląsk – partnerstwo w rozwoju lokalnym”, które odbyło się 16 czerwca br. uczestniczyło około 150 przedstawicieli gmin, powiatów, uczelni wyższych oraz organizacji pozarządowych działających w ramach programu „Partner”.

Celem seminarium było przygotowanie uczestników do wykorzystywania szans, jakie stwarza nieodległe wstąpienie Polski do Unii Europejskiej i przedstawienie konkretnych możliwości wykorzystania środków z funduszy strukturalnych przy realizacji projektów inwestycyjnych.

Koordynatorzy Programu „Partner” mieli okazję do poznania doświadczeń regionów UE, które już od wielu lat z powodzeniem wykorzystują dostępne środki i realizują z ich pomocą różnorodne zadania. Eksperti z regionów partnerskich Województwa Śląskiego: Nord-Pas de Calais, Północnej Nadrenii Westfalii, Walii oraz Limburgii, zaprezentowali konkretne przykłady zrealizowanych w swoich regionach projektów i podzielili się swoją wiedzą w zakresie możliwości finansowania ich ze środków funduszy europejskich. Regiony te – w przeszłości charakteryzujące się podobną w strukturą gospodarczą jak Śląsk – dziś przeszły lub wciąż przechodzą głęboki proces restrukturyzacji, zdobywając doświadczenia, które dla nas są nie do przecenienia.

Zorganizowanie seminarium było możliwe dzięki dotacji ze środków PHARE 2001 „Teraz Integracja”, co również jest przykładem wykorzystania szansy, jaką stanowią fundusze Unii Europejskiej.

W niniejszej publikacji znajdziecie Państwo przykłady innowacyjnych projektów zrealizowanych w regionach partnerskich Województwa Śląskiego, wykorzystujących środki z funduszy strukturalnych UE. Zamieściliśmy również podobne przykłady nieudanych przedsięwzięć, aby zwrócić również uwagę na trudności i zagrożenia wiążące się z korzystaniem z unijnej pomocy.

Mamy nadzieję, że będą one dla Państwa cenną wskazówką, inspiracją jak również przestrogą przy tworzeniu własnych, dobrych i innowacyjnych projektów.

Elżbieta Bieńkowska

Dyrektor Wydziału Funduszy Europejskich
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego

Walia odbiega trochę od stereotypowego wizerunku regionu poprzemysłowego; gros jej powierzchni, zajmują bowiem tereny rolno-hodowlane. Centrum przemysłu ciężkiego skoncentrowane jest na niewielkim obszarze wzdłuż Kanalu Bristolskiego. Walia jest dobrym przykładem przechodzenia od monokultur przemysłowych i hodowlanych do zdedywersyfikowanego rynku usług turystycznych oraz małej i średniej przedsiębiorczości.

WALIA

Susan Price

Ekspert z regionu Walii

Jak tworzyć projekty inwestycyjne w ramach Funduszy Strukturalnych (EFRR¹), które różnią się od zwykłej infrastruktury użyteczności publicznej (drogi i sieci kanalizacyjne)? Jakie warunki muszą zostać spełnione, aby przygotować dobry projekt?

Pojawiły się liczne inicjatywy oparte raczej na przychodach niż na kapitale. Inicjatywy te zawierają informacje, jak zapewnić wsparcie biznesowe w podejściu bardziej strategicznym, jak powinna odbywać się wymiana kulturowa, aby zachęcić do pomysłów i działalności przedsiębiorczej. Informacje o dostępności wsparcia finansowego dla MŚP zarówno poprzez dotacje, kredyty, kapitał własny oraz finansowanie częściowe oraz o potrzebie poświęcenia większej uwagi badaniom i rozwojowi, co pomoże w zwiększeniu wzrostu MŚP w poszczególnych sektorach i pozwoli na wzrost konkurencyjności.

Proces obejmuje opracowywanie projektów w ramach lokalnej i regionalnej współpracy, koordynowanej przez Sekretariat. Partnerzy tworzą strategię, które mają określać kluczowe działania, obejmujące potrzeby w ramach Celu 1. Jednolitego Dokumentu Programowego oraz Uzupełnienia Programu. Przewidziany jest okres opracowywania oraz konsultacji z tymi obszarami regionu, które skorzystają z projektu.

Kiedy projekt zostanie opracowany i otrzyma wsparcie, wniosek zostaje przedłożony Jednostce Zarządzającej do oceny. Ocena wniosku następuje po procesie kontrolnym, który odbywa się według zasad danego programu. Dodatkowo wydawane są komentarze dotyczące projektu, sprawdzana jest otrzymana wartość; konieczna może być także niezależna ocena i biznesplan oraz analiza i uzgodnienie przepływów finansowych. Kiedy działania te zostaną zakończone, wniosek jest przedstawiany Strategicznej Współpracy Partnerskiej do oceny jakościowej. Jeśli dostanie on rekomendację, aby otrzymać wsparcie oraz zostanie poparty przez Jednostkę Zarządzającą, wydaje się formalny list zatwierdzający.

Kto oprócz samorządu musi zaangażować się w tworzenie nietradycyjnych projektów inwestycyjnych w ramach EFRR? Jak uaktywnić i zaangażować innych?

Program Celu 1 jest realizowany poprzez współpracę regionalną, która zakłada pewną liczbę różnych organizacji, takich jak Walijska Agencja Rozwoju, Walijska Rada Turystyki, agencje przedsiębiorczości, uniwersytety, firmy prywatne, władze lokalne, przedsiębiorstwa gminne.

Przedstawiciele sektora publicznego, prywatnego oraz organizacji pozarządowych są uczestnikami współpracy partnerskiej na poziomie lokalnym, regionalnym i strategicznym.

Zarówno sektor prywatny, jak i sektor gminny mają dostęp do specyficznych jednostek, które wspierają wnioskodawcę w procesie obejmującym opracowanie pomysłu w odpowiednio przygotowany projekt. Dodatkowo wielu przedstawicieli wyżej wymienionych organizacji jest powiązanych z Departamentami Rozwoju Gospodarczego, tak więc dysponują oni wiedzą na temat typu projektów, które mogą być kwalifikowane do finansowania w ramach funduszy strukturalnych.

Liczba działań, które są wynikiem strategii lokalnych i regionalnych, będzie stanowił bezpośredni rezultat polityki rządowej. Jednakże część organizacji będzie dotowana w sposób szczególny przez rząd walijski w celu

¹ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (ang. ERDF)

zapewnienia określonej działalności. Organizacje te mogą same bezpośrednio zapewnić taką działalność lub mogą podjąć współpracę partnerską z innymi organizacjami w celu prowadzenia dalszych działań.

Jak samorządy lokalne mogą pomyślnie wdrożyć nietradycyjne projekty inwestycyjne w ramach EFRR?

Projekty są wdrażane w różny sposób w zależności od typu działalności. Projekty mogą być opracowane w ramach współpracy, a poszczególne części projektu mogą zostać opracowane przez poszczególne organizacje, jednak ostateczna odpowiedzialność spada na głównego wnioskodawcę. Niektórzy mogą wyznaczyć zespół projektowy, złożony z osób zatrudnionych w celu poprowadzenia projektu lub z własnego personelu oddelegowanego do projektu, aby go poprowadzić.

Zarządzanie projektem i sposób jego opracowania są opisane w formularzu EFRR.

Jakie ogólne wnioski zostały wyciągnięte?

Cel 1 dla Zachodniej Walii i Dolin jest wdrażany w sposób partnerski na poziomie lokalnym, regionalnym i strategicznym. Powoduje to problemy, gdyż w proces zaangażowanych jest wiele osób (każdy partner może mieć przynajmniej 18 formalnych członków), a ogólna liczba partnerów wynosi 29, ponadto istnieją inne komitety i instytucja zarządzająca.

Jednolity Dokument Programowy oraz Uzupelnienie Programu nie zostały określone na początku programu, a dla wielu działań nie uzgodniono jasnych wytycznych. Spowodowało to początkowe problemy, gdyż projekty nie wpasowywały się w strategię i integrację oraz nie obejmowały głównego kierunku JDP.

Stosunki zawodowe w poszczególnych sektorach oraz współpraca partnerska z sektorem prywatnym rozwijała się powoli, z racji przekonania, iż przeszkody w ubieganiu się o fundusze leżą po jego stronie. Oprócz tego oczekiwania dotyczące funduszy i konfrontacja z rzeczywistością różniły się znacznie. Wymagało to starannego zarządzania.

Program Celu 1 jest postrzegany jako kluczowa możliwość poprawy, warta wprowadzenia do polityki rozwoju gospodarczego opracowywanej przez Zgromadzenie. Dlatego też obserwuje się wysokie zainteresowanie programem i jego możliwymi osiągnięciami. Może to przemawiać na korzyść programu, a czasami przeciw programowi.

Proces jest postrzegany jako biurokratyzowany i czasochłonny. Jest dwuetapowy: składa się z opracowania projektu i procesu konsultacji, które muszą być zakończone zanim rozpocznie się formalna ocena procesu. Może być to czasochłonne i w istocie takie jest.

Pozytywny przykład 1					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	£21,513,000	£10,756,500	£4,621,000	£6,135,500	
Nazwa projektu	Opportunity Wales (Możliwości Walii)				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	36 miesięcy				
Dziedzina	Społeczeństwo Informacyjne				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Better Business Wales jest projektem współpracy partnerskiej mającym pomóc wzrostowi sektora MŚP w Zachodniej Walii i Dolinach, poprzez wykorzystanie internetu w celach handlowych. Internet powoduje zasadnicze zmiany w biznesie i społeczeństwie, a przetrwanie wielu firm zależy obecnie od ich przystosowania. Zakres, w jakim kraje i regiony są połączone z nową gospodarką internetową, będzie miał szczególne znaczenie dla ich przyszłego rozwoju. Zaangażowanie Walii w nowe praktyki biznesowe jest niewielkie, a w obszarze Celu 1 jeszcze mniejsze. Projekt Better Business Wales dostarczy proaktywnego i jakościowego doradztwa na temat handlu drogą elektroniczną, czemu towarzyszy łatwo dostępne wsparcie na etapie wdrożenia, co pomoże MŚP osiągnąć korzyści z handlu drogą elektroniczną w wymierny sposób. To z kolei powinno spowodować wzrost gospodarczy na terenach Celu 1 w Walii. Planowane rezultaty projektu zakładają, że przynajmniej 35 000 firm skorzysta z handlu drogą elektroniczną i wsparcia ICT (technologie informacyjne i telekomunikacyjne). Przewiduje się, że w konsekwencji wsparcia o wysokiej jakości firmy zaobserwują wzrost w obrotach w wysokości 84,000,000 funtów.				
Przygotowanie: opis procesu	W ramach projektu podjęto szczegółowe konsultacje z MŚP w obszarze Celu 1. Wyciągnięto najważniejsze wnioski dotyczące niechętnego przyjęcia źródeł informacji XXI wieku, wykorzystania i nastawienia do nich, orientacji rynkowej, ograniczonej świadomości oraz zdolności technologicznych. Został przygotowany szczegółowy biznesplan, zaangażowano najważniejszych uczestników łącznie z sektorem prywatnym. Prowadzono dyskusje z osobami odpowiedzialnymi za politykę, w tym z rządem Walii oraz władzami lokalnymi. Wniosek dotyczący projektu został złożony w ramach „uproszczonego trybu”, zanim wytyczne programu zostały w pełni opracowane.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Proces oceny był trudny z powodu braku określonych wytycznych i strategii rozwoju. Dodatkowo główny sponsor był nowicjuszem w ubieganiu się o fundusze i należało podjąć odpowiednie działania prawne w celu kontynuacji projektu.				
Wyciągnięte wnioski	Jest to projekt regionalny na dużą skalę, który może spowodować znaczne zmiany w zakresie wspomagania wzrostu MŚP, rozwoju i zabezpieczenia nowych możliwości rynkowych. Zaspokojenie potrzeb może wymagać więcej czasu niż 36 miesięcy, jednak z powodu początkowych ustaleń finansowych nie jest to możliwe. Projekt stale jest analizowany pod kątem miejsca, jakie zajmuje na rynku i identyfikacji obszarów, które mogą być opracowane za pomocą innych środków niż projekt Opportunity Wales. Dobre stosunki służbowe z wnioskodawcą zostały nawiązane na samym początku i w miarę trwania projektu są one coraz lepsze. Projekt jest regularnie analizowany przez Jednostkę Zarządzającą.				

Pozytywny przykład 2					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	£21,780,000	£9,000,000	£10,380,000	£2,400,000	
Nazwa projektu	Promowanie turystyki i marketing				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	48 miesięcy				
Dziedzina	Turystyka				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Projekt zapewni najważniejsze aspekty marketingowe i promocyjne „Osiągniemy nasz potencjał” – Strategia Turystyki dla Walii. Projekt jest istotnym składnikiem wzrostu potencjału firm turystycznych w sektorze MŚP oraz całego przemysłu turystycznego na tym obszarze. Pobudzi to popyt na usługi MŚP z branży turystycznej i zachęci je do reagowania na wymagania i potrzeby rynku. Spowoduje to przyjęcie efektywnych planów marketingowych na poziomie regionalnym i lokalnym oraz w poszczególnych MŚP. Poprzez przyniesienie znaczącego, realnego wzrostu przychodów z turystyki w regionie, projekt ten pomoże stworzyć i utrzymać miejsca pracy w MŚP branży turystycznej oraz poprzez mnożnik inwestycyjny wśród innych MŚP oraz w sektorach, które są uzależnione od turystyki. W rezultacie doradztwo i informacje zostaną przekazane do 450 MŚP, co w konsekwencji doprowadzi do stworzenia 2200 bezpośrednich miejsc pracy, zachowania 1100 miejsc pracy i osiągnięcia 150,000,000 funtów wydanych przez turystów.				
Przygotowanie: opis procesu	Projekt zapewni kluczową strategię dla rządu walijskiego. Chociaż Walijska Rada Turystyki (WTB) przygotowuje nową strategię turystyki, jest to jedyna strategia obowiązująca w walijskim przemyśle turystycznym. Badano właściwą strukturę mającą na celu skoordynowanie działań zmierzających do zabezpieczenia długoterminowych zysków, ściśle połączoną z planem działania, który wyznacza podstawowe zadania niezbędne do spełnienia poszczególnych celów strategii.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Początkowo projekt był znacznie bardziej obszerny i wymagał dużego udziału dostępnych środków w ramach EFRR. Z powodu rozwoju strategii dla wsparcia biznesowego obejmującej marketing i promocję, uzgodniono, że skala dofinansowania zostanie zmniejszona. W rezultacie projekt jest przewidziany na 48 miesięcy, a nie na dłuższy okres czasu.				
Wyciągnięte wnioski	W trakcie prowadzenia projektu jego postęp był analizowany przez WTB. Ramy czasowe przewidziane na różne aspekty strategii musiały zostać zmienione, aby odzwierciedlać potrzeby rynku. Zostały nawiązane dobre stosunki służbowe z wnioskodawcą, a projekt jest regularnie monitorowany przez Jednostkę Zarządzającą.				

Pozytywny przykład 3					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	£4,770,000	£1,514,000	£3,256,000		
Nazwa projektu	Modalna wymiana transportu na Dworcu High Street oraz trasa autobusu ekspresowego				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	36 miesięcy				
Dziedzina	Transport publiczny i infrastruktura				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Projekt ten zapewni poprawę infrastruktury transportu multimodalnego pomiędzy różnymi środkami transportu: koleją, autobusem, taksówką, samochodem prywatnym, rowerem i drogą pieszą. Projekt ten jest postrzegany jako całościowa idea poprawy wszelkiego rodzaju dojazdu do centrum miasta. Obejmuje on 1,6 km drogi autobusu ekspresowego na opuszczonym terenie kolejowym, w ramach zaprojektowanego korytarza, nową drogę pieszą do dworca, służącą do wymiany autobus/pociąg, wydzielony pas dla autobusów oraz strefę przystankową połączoną z informacją, zadaszenia dla pieszych, nowe postoje dla taksówek, parking na krótki postój z miejscami dla niepełnosprawnych, ulepszony dostęp oraz oznakowanie wzdłuż 62-metrowej drogi dla pieszych i połączenie z istniejącymi ścieżkami rowerowymi. W rezultacie zapewnienia modalnych obiektów transportowych o wysokiej jakości, nastąpi budowa/ulepszenie szlaku transportowego o długości 1,6 km, stworzenie nowego poprawionego programu transportu publicznego oraz wsparcie dla 1 centrum multimodalnego. Dzięki nowym obiektom znacznie polepszy się jakość istniejącej struktury, która negatywnie wpływa na inwestycje i zaufanie w regionie.				
Przygotowanie: opis procesu	Problemy z dostępnością i środowiskiem powodują negatywne postrzeganie dostępu do centrum miasta. Było to ujęte w ramach wielu kluczowych strategii łącznie z Lokalnym Planem Transportu, a projekt został uznany przez władze lokalne i partnerów za kluczowy w celu ożywienia regionu.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Projekt został przedstawiony w ramach Celu 1 zanim została uzgodniona jasna strategia dla środków transportu. Spowodowało to pewne trudności dla wnioskodawcy i Jednostki Zarządzającej.				
Wyciągnięte wnioski	Jest to znaczący projekt infrastrukturalny, który zostanie opracowany w trzech fazach. Z powodu nieprzewidzianych trudności, np. konieczności nabycia gruntu, czas projektu musiał zostać wydłużony. Uznano, że należy tak długo pozostać elastycznym w kwestii pomocy projektom infrastrukturalnym, jak dużo jest czasu w ramach okresu realizacji projektu, uwzględnionego w EFRR. Wnioskodawca jednakże przedyskutował postępy z Jednostką Zarządzającą.				

Pozytywny przykład 4					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	£12,600,000	£6,300,000	£6,300,000		
Nazwa projektu	Zintegrowane wsparcie biznesowe dla MŚP branży turystycznej				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	36 miesięcy				
Dziedzina	Turystyka				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Większość firm turystycznych w regionie to niewielkie firmy zatrudniające poniżej 10 osób. Niektóre MŚP zareagowały pozytywnie na inwestowanie w swoje firmy i możliwość dotarcia do nowych rynków, wprowadzając innowację produktu i starając się konkurować jakościowo, a nie cenowo. To do tych firm skierowany jest ten projekt, tak, aby udzielić im pomocy oraz zachęcić przez zapewnienie wsparcia biznesowego np. wsparcia finansowego oraz specjalistycznego doradztwa. W rezultacie 45 nowych MŚP oraz 380 istniejących MŚP otrzyma wsparcie finansowe. Oznacza to 710 nowych bezpośrednich miejsc pracy oraz zachowanie 560 miejsc pracy.				
Przygotowanie: opis procesu	Walijska Izba Turystyki może zaoferować zintegrowany projekt wsparcia inwestycyjnego firmom prowadzącym działalność turystyczną i podejmującym inwestycje kapitałowe zgodne ze strategią „Osiągniemy nasz potencjał” - strategią turystyczną dla Walii popieraną przez Rząd Walijski. Dodatkowo wnioskodawcy otrzymają specjalistyczne doradztwo. Strategia turystyczna była szeroko konsultowana.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Projekt ten jest projektem regionalnym dotyczącym szczególnie rynku turystycznego.				
Wyciągnięte wnioski	W związku z planowaną drugą edycją projektu, istnieje duże zapotrzebowanie na projekt.				

Pozytywny przykład 5					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	£8,992,000	£3,579,200	£164,000	£5,248,800	
Nazwa projektu	Partnerstwo niskowęglowe				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	36 miesięcy				
Dziedzina	Ochrona środowiska				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Projekt ten zmierza do poprawy konkurencyjności walijskich firm w obszarze Celu 1 poprzez zapewnienie oszczędności kosztów energii oraz redukcję emisji dwutlenku węgla o 286 000 ton w ciągu dziesięciu lat. Zostanie to osiągnięte poprzez zapewnienie MŚP doradztwa w kwestii efektywnego wykorzystania energii, przeprowadzenie szczegółowych audytów energii oraz instalację urządzeń niskowęglowych w tych firmach. Usługa ta będzie skoncentrowana na wdrożeniu najlepszych doświadczeń i zostanie osiągnięta bez jakiegokolwiek ryzyka i kosztów kapitałowych dla MŚP. Projekt będzie realizowany we współpracy partnerskiej pomiędzy sektorem publicznym a prywatnym i zapewni tym samym idealny rozkład finansów i wiedzy z sektora prywatnego i publicznego. W rezultacie projektu zostanie opracowanych 6 przykładowych modeli czystej energii, co zapewni wzrost obrotów wspieranych MŚP do 27,5 m. funtów.				
Przygotowanie: opis procesu	Projekt na mniejszą skalę otrzymał wsparcie w ramach dawnego programu UE, na podstawie którego niniejszy projekt został opracowany. Projekt ten uwzględnia nowe przepisy obejmujące kwestię zmian klimatu, która zmusza firmy do efektywniejszego zarządzania energią. Pojawiły się bariery w przyjęciu technologii niskowęglowych obejmujące początkowy koszt kapitałowy, niską świadomość oraz brak wiedzy i środków. Zostały one zauważone także przez rząd centralny. Cele projektu są zgodne z założeniami „Winning Wales” (Wygrywająca Walia) (Narodowa Strategia Rozwoju Ekonomicznego dla Walii).				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Ocena objęła opracowanie jasnych biznesplanów, które wypełniały luki w rynku, możliwość wykonania, marżę zysku oraz pomiar sukcesu.				
Wyciągnięte wnioski	Jest to złożone publiczno-prywatne przedsięwzięcie. Należało zapewnić właściwy prawny zakres odpowiedzialności pomiędzy partnerami. Potrzeba monitorowania i oceny będzie kluczowym działaniem wymagającym od projektu, tak, aby dzielić się najlepszymi doświadczeniami.				

Pozytywny przykład 6					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	£9,850,000	£4,925,000	£2,925,000	£2,000,000	
Nazwa projektu	Promowanie kultury przedsiębiorczości				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	42 miesiące				
Dziedzina	Infrastruktura kulturalna				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Projekt ma na celu podnoszenie świadomości na temat możliwości oraz korzyści z przedsiębiorczości, aby zachęcić więcej osób do zakładania firm lub rozwoju firm, w których pracują, oraz rozwój większej kultury przedsiębiorczości w instytucjach, gminach i firmach. Główne działania projektu skoncentrowane są na badaniach rynku oraz strategii oceny, działaniach mediów, roli firm modelowych jako promotorów przedsiębiorczości a także wdrażaniu. W rezultacie projektu duża liczba osób stanie się celem marketingu i kampanii doradczej na temat przedsiębiorczości.				
Przygotowanie: opis procesu	Projekt jest częścią całościowej Narodowej Strategii Przedsiębiorczości, w skład której wchodzi regionalna strategia dla Celu 1. Projekt był szeroko konsultowany na szczeblu regionalnym i lokalnym. Projekt został przyjęty podczas wrześniowego naboru wniosków, zanim walijskie wytyczne programowe zostały w pełni opracowane. Dodatkowo strategia narodowa była negocjowana z rządem walijskim.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Projekt trudny w prowadzeniu z powodu kwestii wartości otrzymanej oraz ogólnego braku dostępnych danych, aby określić kryteria projektu. Nowy temat dla obszaru Celu 1 w kwestii zmiany kulturowej.				
Wyciągnięte wnioski	Projekt trudny w zarządzaniu poprzez system procesowy, który nie został w pełni opracowany i nie był zgodny ze strategią, która nie została do końca uzgodniona.				

Pozytywny przykład 7					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	£236,256	£102,263	£64,790		
Nazwa projektu	Kawiarnia młodzieżowa/Centrum komputerowe				
Czas trwania projektu (w miesiącach)					
Dziedzina	Infrastruktura społeczna				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Projekt ma za zadanie stworzyć centrum młodzieżowe (poprzez kawiarenkę internetową) w pozostającej na uboczu ubogiej wsi (Bargoed), aby pomóc młodzieży z tego obszaru. Zapewniono szkolenie dla młodych bezrobotnych osób w zakresie informatyki oraz korzystania z internetu. Będzie również możliwość nabycia umiejętności doradczych lub handlowych.				
Przygotowanie: opis procesu	Złożenie projektu w ramach naboru Wrzesień 2000, zanim walijski program wytycznych został w pełni opracowany. Projekt został opracowany przez Churches in Action, we współpracy partnerskiej z gminą Bargoed i Radą Hrabstwa Caerphilly.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Proces oceny był trudny z powodu kwestii dotyczących kosztów kapitałowych, okresu dzierżawy oraz zrozumienia celów projektu.				
Wyciągnięte wnioski	Istotne jest posiadanie wiążących wytycznych do projektów na miejscu tak szybko jak to możliwe. Niezbędny jest ścisły kontakt z wnioskodawcą w trakcie opracowania projektu, co może pomóc rozwiązać kwestie kwalifikalności zanim projekt zostanie złożony do formalnej oceny.				

Pozytywny przykład 8					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	£915,565	£332,193	£583,372		
Nazwa projektu	Portal Gminny Torfaen Faza II				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	12 miesięcy				
Dziedzina	Społeczeństwo Informacyjne				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Projekt zakłada, że Torfaen posiada odpowiednią infrastrukturę do wykorzystania potencjału ICT i zapewnienia stałej poprawy koniunktury ekonomicznej i społecznej w celu osiągnięcia lepszej jakości życia obywateli. Projekt zapewni szerokie pasmo dostępu, dzięki któremu firmy/gmina oparte na portalu internetowym będą mogły zaoferować szeroki zakres usług i informacji poprzez różnorodne kanały dostępu. W rezultacie 20 lokalnych inicjatyw otrzyma wsparcie w postaci pewnej ilości punktów dostępu do szerokiego pasma, co przyniesie 25 firmom dostęp do szerokiego pasma; z dostępu tego skorzystają również 2 gminy. Ogółem przewiduje się, że poprzez publiczne punkty dostępu ponad 5000 mieszkańców zyska dostęp do szerokiego pasma.				
Przygotowanie: opis procesu	Projekt skupia się na licznych tematach Cymru-Ar-Lein, Strategii Społeczeństwa Wieku Informacji dla Walii przygotowanej przez Zgromadzenie Walii. Projekt jest kontynuacją pierwszej fazy projektu, który również otrzymał wsparcie z funduszy UE i był szeroko konsultowany. Torfaen jest władzą lokalną, która może prowadzić strategię ICT dla swoich gmin.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Projekt jest podzielony na dwie części. Niniejsza część jest projektem infrastrukturalnym, istnieje również bliźniacze przedsięwzięcie zapewniające wsparcie dochodowe. Projekt jest podzielony na dwie części z uwagi na fakt, iż program wspiera albo działania kapitałowe, albo działania dochodowe w ramach dwóch różnych środków. Z punktu widzenia oceny oba przedsięwzięcia powinny być prowadzone równolegle i jednocześnie przedstawione różnym partnerom strategicznym. Jeśli jeden projekt nie otrzyma wsparcia, nastąpią duże trudności.				
Wyciągnięte wnioski	Ścisła współpraca z wnioskodawcą w celu zapewnienia, że wnioski są opracowywane w tym samym tempie i jednocześnie przedstawione Jednostce Zarządzającej. Dodatkowo należy kontrolować nakłady finansowe.				

Pozytywny przykład 9					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	£348,169	£160,335	£174,834	£13,000	
Nazwa projektu	Nantgwynant (Faza 1) — Zintegrowany projekt zarządzania gruntami				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	18 miesięcy				
Dziedzina	Ochrona środowiska				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Projekt był zintegrowanym projektem zarządzania ziemią. Miał on wiele celów: ➤ Kontrola rozprzestrzeniających się gatunków ➤ Badania archeologiczne w celu zidentyfikowania ważnych miejsc archeologicznych, kulturalnych i historycznych na terenie projektu ➤ Zagospodarowanie okolicy ➤ Kontrola pastwisk na tym terenie ➤ Podjęcie prac przygotowawczych w celu zorganizowania bazy ochotniczej w obrębie zbędnych budynków.				
Przygotowanie: opis procesu	Po uzyskaniu zgody z Regionalnej Współpracy Partnerskiej, projekt został przedłożony przez National Trust w październiku 2000 r. Jednostka Zarządzająca zatwierdziła projekt w styczniu 2001 r. Podczas oceny przeprowadzono techniczną ekspertyzę procesu. Dzięki temu projekt uzyskał rekomendację.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Jest to Faza 1 dużego opracowania. Zostało ono wykorzystane jako przykład rozwoju w tej dziedzinie. Osiągnięte rezultaty są bliskie rezultatom przewidywanym.				
Wyciągnięte wnioski	Projekt wpasował się świetnie w cele aktualnej narodowej polityki (Farming for the Future – Farmerstwo dla Przyszłości) mającej na celu pomoc w rozwoju zintegrowanej wsi i projektów rozwoju turystyki. Posłużył on za przykład tego typu rozwoju z wykorzystaniem funduszy strukturalnych. Projekt został przedstawiony na Konferencji UE w Tuluzie w listopadzie 2002 roku i spotkał się ze znacznym zainteresowaniem.				

Negatywny przykład 1					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	£650,000	£325,000	£325,000		
Nazwa projektu	Wjazd do Rhondda Cynon Taff				
Czas trwania projektu (w miesiącach)					
Dziedzina	Przygotowanie terenów przemysłowych				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Projekt miał na celu stworzenie charakterystycznych cech krajobrazu z elementami wodnymi, rzeźbami oraz charakterystycznymi obiektami będących symbolami nadziei i prężności regionu Rhondda Valleys (Doliny Rhondda).				
Przygotowanie: opis procesu	Projekt złożono w ramach naboru we wrześniu 2000 zanim walijskie wytyczne programu zostały w pełni opracowane. Projekt opracowany przez Radę Okręgu Wyborczego Hrabstwa Cynon Taff.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Projekt nie spełniał warunków w ramach złożonych celów i programu.				
Wyciągnięte wnioski	Istotne jest posiadanie wiążących wytycznych do projektów tak szybko jak to możliwe. Niezbędny jest ścisły kontakt z wnioskodawcą w trakcie opracowania projektu, co może pomóc rozwiązać kwestie kwalifikowalności, zanim projekt zostanie złożony do formalnej oceny.				

Negatywny przykład 2					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	£13,250,000	£2,100,000	£625,000	£10,525,000	
Nazwa projektu	Międzynarodowa Wioska Sportowa Cardiff - SNOWDOME				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	24 miesiące				
Dziedzina	Rewitalizacja terenów niezagospodarowanych				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	W ramach pełnej struktury Międzynarodowej Wioski Sportowej Cardiff, Snowdome zostanie utworzony na dawnych terenach niezagospodarowanych w Cardiff Bay. Będzie on wyjątkowym w Walii obiektem do uprawiania narciarstwa halowego i górskiego. Snowdome daje możliwość uprawiania dyscyplin górskich, łącznie z saneczkarstwem, snowboardem i innymi sportami zimowymi.				
Przygotowanie: opis procesu	Po zbadaniu możliwości dotyczących turystyki, wymaganych w programie ISW Cel 2 1997-1999, wiele istotnych projektów turystycznych zostało uznanych za pasujące do programu i mogące ubiegać się o finansowanie. Dużo czasu zajęło przeprowadzenie badania możliwości ukończenie harmonogramu projektów infrastruktury turystycznej, tak, aby harmonogram ten był jak najkrótszy. Projekt był przedsięwzięciem opartym na współpracy partnerskiej pomiędzy sektorem publicznym a prywatnym i przywrócił do użytku niezagospodarowane tereny na rozwijającym się obszarze Cardiff Bay programu Celu 2.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Program Cel 2 1997-1999 był programem trzyletnim. Dopiero w trakcie trwania programu projekty dotyczące infrastruktury turystycznej mogły ubiegać się o finansowanie. Dostępne fundusze były bardzo ograniczone, ale odnotowano duże zapotrzebowanie ze strony wnioskodawców. W rzeczywistości program był zbyt krótki, aby wnioski mogły zostać odpowiednio opracowane, a fundusze spożytkowane. W gruncie rzeczy projekt Snowdome był dobrym pomysłem, jednak zbyt skomplikowanym i nie mógł zostać zrealizowany w dostępnym okresie czasu. Pojawiły się liczne trudności prawne dotyczące propozycji i w końcu fundusze pozostały niewykorzystane. Do dnia dzisiejszego Snowdome nie został wybudowany.				
Wyciągnięte wnioski	Z punktu widzenia zarządzania programem należy upewnić się, że programy są na tyle długie, że można przeprowadzić projekty długoterminowe. Znaczące kwestie, takie jak studium możliwości, powinny być ukończone we wczesnym stadium programu.				

Negatywny przykład 3					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	£400,000	£100,000	£300,000		
Nazwa projektu	Rhyd-y-Blew Ebbw Val - Roboty infrastrukturalne				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	6 miesięcy				
Dziedzina	Przygotowanie terenów przemysłowych				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Budowa nowego ronda, dojazdu do autostrady oraz związane z tym roboty infrastrukturalne w celu przystosowania terenu o powierzchni 18,22 ha (45 akrów), która może pomieścić 50 000 m² powierzchni przemysłowej. Rondo i punkty dostępu będą rezultatem nowego projektowania strukturalnego. Projekt pomoże również w stworzeniu terenu i towarzyszącej mu infrastruktury tak, aby powstała strategiczna lokalizacja, która zachęci i pomoże firmom i przemysłowcom w przyszłym rozwoju. Przyczyni się również do poprawy środowiska naturalnego poprzez wizualne uatrakcyjnienie terenu.				
Przygotowanie: opis procesu	Projekt został przyjęty w ramach naboru wniosków dla programu Celu 2 1997-1999. Wnioski były konkurencyjne, a zapotrzebowanie na środki bardzo duże. Proces zawierał ocenę wniosków w porządku rankingowym, i były one rozważane przez Project Assessment Group (Grupa Oceniająca Projekty – PAG) złożoną z ekspertów z poszczególnych dziedzin – w tym przypadku byli to eksperci z sektorów zaangażowanych w rozwój strategicznej lokalizacji, terenu i obiektów szkoleniowych. PAG dawał rekomendację projektowi, który powinien otrzymać wsparcie ISW Core Group, która to wydawała ostateczną ocenę projektu dla Jednostki Zarządzającej. Pomiędzy wnioskodawcą a Jednostką Zarządzającą komunikacja w zakresie opracowywania wniosku była ograniczona.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Sposób oceniania był krytyczną częścią procesu oceny, a projekty musiały spełnić kryterium jakości, które zmieniało się w zależności od celu. Wnioskodawcy doświadczeni w ubieganiu się o fundusze UE wypełnili formularze w stopniu zadowalającym i szczegółowo spełnili wymagane kryteria. Jednakże nawet doświadczeni wnioskodawcy nie spełnili założeń istotnych dla programu w stopniu zadowalającym, co znalazło odzwierciedlenie w jakości złożonych wniosków. Dodatkowo pojawiły się kwestie dotyczące środowiska przyrodniczego, z którymi projekt mógłby sobie nie poradzić, co mogło spowodować opóźnienie w wykonaniu projektu. Projekt nie uzyskał wsparcia, a wnioskodawca otrzymał szczegółowy raport, sugerujący poprawę, ujęcia kwestii przyrody i ponowne złożenie, jeśli pozwolą na to ramy czasowe.				
Wyciągnięte wnioski	Należy pamiętać, iż jakość jest bardzo istotna oraz że opracowanie wniosku jest najważniejszym czynnikiem sukcesu. Wnioskodawcy muszą upewnić się, że ich wnioski ujmują strategiczne zagadnienia programu i w razie wątpliwości poszukać fachowej pomocy.				

Negatywny przykład 4					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	£63,200	£22,925	£40,275		
Nazwa projektu	Wsparcie szkolenia komputerowego i opieki dla dzieci w Merthyr Tydfil				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	3 miesiące				
Dziedzina	Infrastruktura społeczna				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Projekt miał na celu renowację budynku i dostarczenie sprzętu komputerowego. Stwierdzono, iż współpraca z lokalnymi mieszkańcami oraz lokalnymi grupami ochotników i firmami sprawi, iż obiekt będzie miał szansę rozwinąć się i zaoferować szeroką gamę usług, doradztwa edukacyjnego, doradztwa prawnego oraz bibliotekę, a także główny punkt spotkań. Zaspokoiłoby to potrzeby wszystkich grup wiekowych oraz dało wsparcie i wytyczne konieczne, aby utworzyć niektóre formy szkolenia i zatrudnienia. Projekt miał stworzyć 13 nowych miejsc pracy, ustanowić 4 nowe grupy gminne i zaadaptować budynek do wykorzystania przez organizacje gminne.				
Przygotowanie: opis procesu	Projekt został przyjęty w ramach Programu Inicjatyw Gminnych Rechar II. Program ten działał od roku 1996 i chociaż programowi zostały przyznane nowe środki na rok 1999, sam program nie został zanalizowany i zmieniony. Wniosek został złożony pod koniec programu w ramach ósmego naboru wniosków. Wniosek został złożony przy braku komunikacji pomiędzy wnioskodawcą a Jednostką Zarządzającą. Kryteria oceny dla programu odgrywały kluczową rolę w klasyfikacji projektów w zakresie jakości i dopasowania do środków, do których projekt był zgłaszany. Program był niewielki pod względem dostępnych funduszy i z powodu nakładania się działań programu Rechar II i nowego programu ISW Cel 2 1997-1999 niektórym projektom nie udało się wypełnić celu mniejszych gminnych programów. Powstała Grupa Techniczna wydająca jakościową ocenę wniosków. Grupa ta działała przez jakiś czas i stworzyła precedens, co utrudniło realizację programu w końcowych latach działania.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Wniosek nie otrzymał wsparcia z powodów strategicznych łącznie z brakiem potwierdzonych odpowiednich funduszy. Istniała również kwestia możliwego powielenia działań podjętych przez lokalne firmy, nie znaleziono też odpowiedniego budynku, który zapewniłby wyposażenie komputerowe. Uwagi te zostały przekazane wnioskodawcy, którego zachęcono do ujęcia tych kwestii i ponownego złożenia wniosku, jeśli pozwolą na to ramy czasowe.				
Wyciągnięte wnioski	Był to projekt na niewielką skalę, któremu brakowało dostatecznego uszczegółowienia, aby mógł być kontynuowany.				

Negatywny przykład 5					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	£50,000	£25,000	£19,000	£6,000	
Nazwa projektu	Projekt parku Hen, Trelewis				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	12 miesięcy				
Dziedzina	Infrastruktura społeczna				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Jest to projekt w ramach gminnej współpracy partnerskiej. Po publicznych konsultacjach stwierdzono, iż w ramach projektu powinny zostać utworzone obiekty rozrywkowe i rekreacyjne na terenie dawnego parku w Trelewis. W pobliżu parku znajdują się domy i centrum miasta. Park był opuszczony i zaniedbany, zaśmiecony, zanieczyszczony potłuczonym szkłem ze spalonych pojazdów. Środki miały być przeznaczone na oczyszczenie środowiska.. Projekt miał zachować 3 miejsca pracy i spowodować powstanie gminnego obiektu rekreacyjnego.				
Przygotowanie: opis procesu	Projekt został przyjęty w ramach piątej edycji programu Rechar II. Zanim Grupa Techniczna Rechar II rozważyła wniosek, konieczne okazało się zanalizowanie poprzednich precedensów, które powstały w związku z obiektami rekreacyjnymi. Grupa Techniczna miała trudności z zastosowaniem precedensów, które powstały wiele lat wcześniej dla programu, który musiał być dużo bardziej elastyczny. Jednakże grupa musiała być konsekwentna tak, aby wnioskodawcy nie mieli wątpliwości co do wsparcia. Kryteria oceny zostały zastosowane jak tylko projekt został złożony do oceny Jednostce Zarządzającej. Wnioskodawcy byli poinformowani, iż rozpoczęcie prac przed uzyskaniem formalnego zatwierdzenia będzie uznane za niespełnienie warunków.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Projekt nie otrzymał wsparcia. Działania projektu skupiły się na poprawie środowiska opuszczonego parku, w pobliżu którego znajdowały się domy. Nie przedstawiono wystarczających dowodów, iż szkody dla środowiska powstały wskutek działalności kopalni. Jednostka Zarządzająca przeprowadziła wizję lokalną aby ustalić położenie proponowanych obiektów rekreacyjnych. Jednakże podczas tej wizji ustalono, iż realizacja projektu już się rozpoczęła. Uzgodniono, iż fundamentalnym aspektem funduszy strukturalnych UE jest fakt, iż za wyjątkiem zastosowania retrospekcji lub uzgodnienia wcześniej wstępnych kosztów, projekt nie może się rozpocząć bez wydania i podpisania formalnej zgody jako akceptacji warunków dotacji.				
Wyciągnięte wnioski	Niewielkie programy, które nie są aktualizowane, a realizowane w przedłużonym okresie i w ten sposób finansowane, nie są w stanie być tak elastyczne, jak mogą tego wymagać obecne warunki w regionie. Wcześniejsze przykłady pokazują problemy, które zaistniały wiele lat temu, ale są nieadekwatne w realizacji obecnego programu. Grupa Techniczna musiała działać bardziej elastycznie, a w przypadku zmieniających się okoliczności może okazać się, iż poprzednie przypadki powinny być zanalizowane i powinny zostać wyciągnięte z nich odpowiednie wnioski.				

Nord-Pas de Calais jako obszar administracyjny jest stosunkowo młodym regionem, liczącym sobie zaledwie dwadzieścia lat. Niegdyś związany z tradycyjnym przemysłem, region ten dokonał głębokich przemian w strukturze gospodarczej i podjął wyzwanie, jakie postawiła przed nim zjednoczona Europa. Dlatego też dziś Nord-Pas de Calais zajmuje stałe miejsce w czołówce rankingu najsilniejszych regionów Francji, głównie dzięki naciskowi położonemu na rozwój nowoczesnych technologii.

NORD-PAS DE CALAIS

Eric Cabarez

Ekspert z regionu Nord-Pas de Calais

Jak tworzyć projekty inwestycyjne w ramach Funduszy Strukturalnych (EFRR), które różniłyby się od zwykłej infrastruktury użyteczności publicznej (drogi i sieci kanalizacyjne)? Jakie warunki muszą zostać spełnione, aby przygotować dobry projekt?

Władze lokalne mają do odegrania fundamentalną rolę w wykorzystaniu funduszy strukturalnych. Dają początek pomysłom projektów, pomysłom, które często są wynikiem konsultacji ze społecznością. Samorządy lokalne są więc najlepszym miejscem do kierowania projektami / prowadzenia projektów, które podniosą jakość życia mieszkańców.

Aby przygotować dobry projekt, należy najpierw uważnie przeczytać Jednolity Dokument Programowy, stanowiący katalog działań, które mogą zostać sfinansowane.

Następnie należy znaleźć dobrego partnera we władzach państwowych odpowiedzialnych za zarządzanie programem tak, by można z nim było omówić pomysł projektu, spełnienie przez projekt kryteriów wyboru w ramach danego programu oraz – jeśli to możliwe – uzyskać u niego pomoc w tworzeniu projektu.

Dokładne przestudiowanie planu finansowego jest ważnym etapem mającym na celu zoptymalizowanie pozyskiwania funduszy europejskich.

Kiedy projekt uzyska subwencję, należy czuwać nad faktycznym uzyskaniem całości przyznanych funduszy.

Kto oprócz samorządu musi zaangażować się w tworzenie nietradycyjnych projektów inwestycyjnych w ramach EFRR? Jak uaktywnić i zaangażować innych?

Należy dokładnie informować o zawartości programów i przekazywać informacje szerokiemu gronu potencjalnych partnerów: samorządom lokalnym, dużym, średnim i małym przedsiębiorstwom, stowarzyszeniom.

Ideałem byłoby, gdyby w gminach lub ich związkach istnieli animatorzy ds. funduszy strukturalnych, których prace koordynowane byłyby na poziomie regionalnym i którzy byliby w stanie stale pomagać twórcom projektów.

Jak samorządy lokalne mogą pomyślnie wdrożyć nietradycyjne projekty inwestycyjne w ramach EFRR?

Należy dobrze zrozumieć całość europejskich programów oraz ich ducha, a przede wszystkim – przeczytać i przeanalizować jednolity dokument programowy.

Od tej chwili chodzi o to, by te elementy były brane pod uwagę w lokalnej polityce i inwestycjach, które zostaną wykonane w ich ramach. Równoległe organizowanie spotkań z ludnością pozwala na inicjowanie projektów, które podnoszą jakość życia mieszkańców.

Jakie ogólne wnioski zostały wyciągnięte?

Ważnym problemem był brak ułatwień w czytaniu i rozumieniu jednolitego dokumentu programowego oraz braki w dziedzinie akcji animacyjnych, które miały pozwolić potencjalnym twórcom projektów na uzyskanie lepszej informacji i lepsze przygotowanie się do składania dokumentów.

Niektórym służbom zajmującym się ich objaśnianiem można zarzucić zbyt rygorystyczne odczytywanie europejskich postanowień w obawie przez koniecznością zwrotu nieprawidłowo przyznanych funduszy pomocowych.

Brak technicznej pomocy w tworzeniu projektu również stanowi problem - małe przedsiębiorstwa i stowarzyszenia, lokalni aktorzy skromnych projektów, jak również samorządy lokalne mają trudności ze skorzystaniem z funduszy strukturalnych i źle sobie radzą z procedurami oraz terminami zapłaty.

Takie otoczenie faworyzuje „łowców funduszy” ze stratą dla twórców projektów zaangażowanych w życie lokalnych społeczności.

Krytyczne uwagi, jakie można sformułować pod adresem twórców projektów oraz samorządów lokalnych są na ogół następujące:

- nie przedstawianie wystarczającej ilości projektów
- brak koordynacji projektów w oparciu o współpracę między gminami
- przewidywanie czasem krzyżujących się sposobów finansowania tak wygórowanych, że pomoc finansowa, o którą projekt mógłby się ubiegać zostaje w efekcie pomniejszona.
- niedostateczne przygotowanie własnych kadr do europejskich wyzwań w bardziej ogólnym sensie – brak pełnego zrozumienia rozmiarów wyzwania, jakie stanowią europejskie fundusze strukturalne i brak lub niedostateczne dostosowanie działań lokalnych do europejskich polityk.

Pozytywny przykład 1					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	RAZEM	UE	prywatne	publiczne	inne
	FF 1.108.400	FF 221.680		FF 886.720	
Nazwa projektu	SIN-LE-NOBLE, LUB KOTŁOWNIE JUTRA				
Czas trwania Projektu	2-3 lata				
Dziedzina	Ochrona środowiska				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Region Nord-Pas de Calais większą część swojej polityki ochrony środowiska poświęca doskonaleniu gospodarki energetycznej. W miasteczku SIN-LE-NOBLE przeprowadzono ankietę na temat energii. W oparciu o wynikające z niej wnioski zainicjowano projekt mający na celu zastąpienie kotłowni węglowych w 7 obiektach miejskich małą siecią kotłowni opalanych gazem ziemnym. Ów nowy system nie tylko mniej zanieczyszcza środowisko; umożliwia on również większą oszczędność energii. W związku z tym Rada Regionalna i Unia Europejska połączyły swe działania, aby w ramach Celu 1 wspólnie sfinansować ten operację.				
Przygotowanie: opis procesu	Rada miejska doskonale zdawała sobie sprawę z wydatków na energię ponoszonych w budynkach publicznych. Postanowiła więc zbadać sytuację wszystkich budynków. W rezultacie zainteresowano się wymianą starych kotłowni węglowych na nową kotłownię na gaz ziemny. Wymiana ma na celu obniżenie kosztów ogrzewania, ale jednocześnie zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Równocześnie Rada Regionalna silnie zaangażowała się w sprawy ochrony środowiska. Poprzez regionalny fundusz na rzecz środowiska pokryła 20% łącznego kosztu realizacji projektu. “Departament ds. Środowiska” pomógł miastu Sin le Noble przedstawić projekt w programie Celu 1.				
Wnioski	Projekt ten jest dobrym przykładem komplementarności ograniczenia przez miasto rachunków za energię zużywaną w budynkach publicznych i interesu regionu polegającego na poprawie jakości środowiska. Drogę do sukcesu otworzyła efektywna współpraca pomiędzy personelem technicznym urzędu miasta, a personelem “Departamentu ds. Środowiska”.				

Pozytywny przykład 2					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Razem	UE	prywatne	publiczne	Inne
	FF 1.84 M	FF 1.1 M		FF 0.74 M	
Nazwa Projektu	SYSTEM GRZEWczy OPALANY DREWnem				
Czas trwania projektu					
Dziedzina	Ochrona środowiska				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	System grzewczy dzielnicy Mouchonnière w Seclin powstał w 1975 r. i nie spełnia już dzisiejszym norm. Techniczne i ekonomiczne studium opłacalności wykazało, że publiczna kotłownia opalana drewnem byłaby znacznie bardziej rentowna, niż inne tradycyjne rozwiązania. Projekt ten stanowi część projektu miejskiego Mouchonnière. Oględziny terenu wykazały, że Liceum des Hauts de Flandres i College de la Mouchonniere (dwie szkoły średnie) oraz okoliczne szkoły podstawowe mogłyby zostać przyłączone do tej sieci. W związku z tym Rada Regionalna, Państwo i Urząd Publiczny ds. Mieszkań Komunalnych CUDL połączyły swe siły w celu wdrożenia projektu. Będzie to jeden z pierwszych projektów realizowanych w ramach planu pt. Drewno, Energia i Rozwój Lokalny. Interes ekonomiczny nowego systemu idzie w parze z korzyściami dla środowiska, jako że obróbka pyłu będzie na znacznie wyższym poziomie w stosunku do standardów obowiązujących obecnie.				
Przygotowanie: opis procesu	Rada Regionalna postanowiła opracować wykorzystanie “energii drewna” w regionie głównie po to, aby zmniejszyć zanieczyszczenie powietrza. Było to niezwykle ważne i trudne wyzwanie, jako że Nord-Pas de Calais nie ma zbyt wielu lasów ani terenów zielonych. Jednak programem tym zajęły się odpowiednie osoby decyzyjne; opracowały one rozwiązania w zakresie stosowania energii drewna we własnych kotłowniach.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Gmina Lille była właścicielem wielu mieszkań socjalnych w dzielnicy “La Mouchonnière”. Na początku personel techniczny administracji rozważał wprowadzenie nowych kotłów. Dostępny był gaz ziemny, a cena energii atrakcyjna. Równocześnie postanowiono zbadać możliwość wprowadzenia małej sieci grzewczej, ponieważ w okolicy znajdowały się inne duże kotłownie. Potencjalnym “klientem” sieci grzewczej było Liceum Haut de Flandres; właścicielem jest Rada Regionalna. Rada Regionalna zaproponowała zbadanie możliwości wykorzystania drewna. Rozwiązanie to było do przyjęcia, ponieważ dostępne były Fundusze Europejskie.				
Wnioski	Okazja do sprawdzenia nowych koncepcji w zakresie wykorzystania energii, silna wola rozwijania polityki na rzecz środowiska, efektywne partnerstwo, dobry plan łączności oraz możliwość realizacji projektu tylko dzięki temu, że dostępne były fundusze europejskie.				

Pozytywny przykład 3					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	RAZEM	UE	prywatne	publiczne	Inne
	FF 1.63 M	FF 0.82 M		FF 0.81 M	
Nazwa Projektu	Mieszkańcy dzielnicy Sarrazin posiadający szczęśliwą rękę do ogrodnictwa				
Czas trwania projektu					
Dziedzina	Rewitalizacja centrum miasta				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	W dzielnicy Wazemmes w Lille, wzdłuż ulicy o tej samej nazwie powstał właśnie Jardin des Sarrazins (Ogród Sarrazinów). Ogród ten został zaprojektowany w ścisłej współpracy z mieszkańcami dzielnicy, którym w trakcie sześciu przeprowadzonych w tym celu konferencji umożliwiono wyrażenia swoich życzeń. Główna aleja idąca po przekątnej, trawnik w środku, alejki, ławki, place zabaw, ogródki edukacyjne, miejsca spotkań, wybiegi dla psów, drewniane meble miejskie – efekt nie jest pozbawiony stylu. Rola mieszkańców nie polegała po prostu na wyrażaniu swoich pomysłów. Wraz z pracownikiem miejskim uczestniczyli oni w sadzeniu drzew i kwiatów oraz robieniu mniejszych mebli miejskich. Do uczestnictwa zachęcano również dzieci z dzielnicy. Przestrzeń w obrębie ogrodu została tak zaprojektowana, aby promować owego ducha wspólnego wysiłku, umożliwiając jednocześnie działania pedagogiczne nakierowane na ochronę środowiska. Dzięki temu ogrodowi w dzielnicy zdominowanej przez osady, dokąd świat roślin dotąd nie sięgał, wielu mieszkańców odkryło powołanie do ogrodnictwa.				
Przygotowanie: opis procesu	Miasto Lille stara się wprowadzić w praktykę pojęcie "rządzenia" i w tym celu organizuje wiele spotkań z mieszkańcami. W części Lille zwanej "Wazemmes" była grupa osób, która marzyła o pięknych ogrodach.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Podczas 6 „burzy mózgów” mieszkańcy mogli przedstawić swoje wyobrażenia na temat zielonych terenów w Wazemmes. Marzenie stało się rzeczywistością, gdyż miasto Lille było silnie zaangażowane w Fundusze Strukturalne.				
Wnioski	Na samym początku ukształtowano dobre stosunki robocze pomiędzy mieszkańcami, a pracownikami urzędu miasta; potem kontynuowano i rozwijano je przez cały okres realizacji projektu.				

Pozytywny przykład 4					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Razem	UE	prywatne	publiczne	inne
	FF 6.45 M	FF 3.2 M		FF 3.25 M	
Nazwa projektu	SOMAIN : OŚRODEK SOCJALNO-KULTURALNY OTWARTY DLA ŚWIATA ZEWNĘTRZNEGO				
Czas trwania projektu	3 lata				
Dziedzina	Infrastruktura kulturalna Infrastruktura społeczna				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Chociaż kamień węgielny zostanie dopiero położony 5 września, obiekt już ma imię: Adolphe Largiller. Za tym imieniem kryje się ośrodek socjalno-kulturalny w dzielnicy Sesseval w Somain. Okolica ta, złożona ze starych, a obecnie odnawianych miast kopalnianych, znajduje się dwa kilometry od centrum miasta. Odczuwa ona potrzebę otwarcia na świat zewnętrzny i szuka rozwiązań, aby pozbyć się swych bolączek: wysokiego bezrobocia i silnego deficytu kulturalnego. Wszystko to zachęciło społeczność do stworzenia ośrodka socjalno-kulturalnego w dzielnicy, aby poprawić jakość wymiany wewnętrznej i pomiędzy miastami. Samo opracowanie projektu stanowi już dowód tej strategii. Jego architekt kilka razy przedstawiał swoje szkice mieszkańcom, uwzględniając ich spostrzeżenia. Zasadniczą osią prac nad tym projektem jest relacja pomiędzy rodzicami, a dziećmi, główną intencją jest tu bowiem pokazanie zaangażowania wszystkich pokoleń. Wszyscy obywatele Somain powinni czuć się zaangażowani w projekt, ponieważ ośrodek będzie posiadał oddziały również w innych dzielnicach miasta. Tym sposobem pracownicy ośrodka będą mieli szansę naprawdę pomóc w osiągnięciu integracji grup etnicznych. Na powierzchni tysiąca stóp kwadratowych ośrodka będą znajdować się różne udogodnienia: miejsce dla rodziców z dziećmi, biblioteka, punkt informacyjny, pomieszczenie komputerowe, pokoje dla dzieci, nastolatków i dorosłych, sala wielofunkcyjna, gdzie będą organizowane przyjęcia itp; możliwe będą także konsultacje w sprawie małych dzieci. Ten ambitny, dostosowany do potrzeb mieszkańców projekt był wspierany przez Państwo Radę Regionalną i Generalną, oraz Unię Europejską jako Cel 1.				
Przygotowanie: opis procesu	Zasadnicza koncepcja polegała na tym, aby dać mieszkańcom szansę uczestniczenia we wczesnych etapach projektu.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Liczne dyskusje pomiędzy mieszkańcami, politykami, stowarzyszeniami i architektem dały projektowi dobry profil.				
Wnioski	Na samym początku projektu ukształtowały się dobre stosunki robocze pomiędzy mieszkańcami, a pracownikami urzędu miejskiego; potem kontynuowano i rozwijano je przez cały okres realizacji projektu.				

Nadrenia Westfalia pomimo 17 mln mieszkańców jest regionem najbardziej podobnym do Śląska. W Zagłębiu Ruhry znajdują się jedne z największych złóż węgla kamiennego i ogromne centrum przemysłu ciężkiego. W ciągu ostatnich 30 lat miała miejsce poważna restrukturyzacja coraz mniej znaczących sektorów gospodarki, a doświadczenia niemieckie związane zarówno z inwestycjami infrastrukturalnymi, jak i działaniami miękkimi (szkolenia, przekwalifikowania, wsparcie przedsiębiorczości) będą dla nas stanowiły dobry przykład.

PÓŁNOCNA NADRENIA WESTFALIA

Claudia Schulte

Ekspert z regionu Północnej Nadrenii Westfalii

Jak tworzyć projekty inwestycyjne w ramach Funduszy Strukturalnych (EFRR), które różnią się od zwykłej infrastruktury użyteczności publicznej (drogi i sieci kanalizacyjne)? Jakie warunki muszą zostać spełnione, aby przygotować dobry projekt?

Z naszego punktu widzenia do przygotowania dobrego projektu potrzebnych jest kilka czynników:

- Rozwój regionalnego „planu generalnego”, który określa środki i plany odnoszące się do rozwoju regionalnego;
- Ochrona dobrych pomysłów zwłaszcza w formie procedur przetargowych i/oraz rozwijanie najlepszych sposobów wymiany pomysłów;
- Dopracowana prezentacja efektów regionalnych poprzez pełny kwestionariusz (monitoring), aby wybrać projekty o najlepszych efektach według wskaźników odnoszących się do właściwych priorytetów programu (łącznie z efektami zatrudnienia w każdym przypadku);
- Kolejnym ważnym czynnikiem jest aspekt współpracy partnerskiej. Preferujemy finansowanie projektów współpracy – zwłaszcza partnerstwo publiczno-prywatne. Celowa i natychmiastowa kooperacja wszystkich istotnych uczestników jest najważniejsza, aby projekt osiągnął sukces, jeśli chodzi o jego wybór i wdrożenie.
- Ścisła kontrola prowadzona przez zaangażowaną administrację publiczną, np. poprzez regularny dalszy monitoring oraz wizyty na miejscu, aby reagować na nowe problemy i rozwój w trakcie wdrażania, a także udzielać uczestnikom doradztwa na miejscu.

Kto oprócz samorządu musi zaangażować się w tworzenie nietradycyjnych projektów inwestycyjnych w ramach EFRR? Jak uaktywnić i zaangażować innych?

Poza władzami lokalnymi są jeszcze wszyscy zaangażowani uczestnicy, którzy mogą przyspieszyć lub utrudnić proces. W Nadrenii Północnej-Westfalii angażujemy np.:

banki i instytucje finansowe, zarówno publiczne, jak i prywatne (które mają szczególne znaczenie dla prywatnych środków inwestycji).

- izby handlowe,
- agencje konsultingowe i przewozowe,
- instytucje rynku pracy,
- instytucje oświatowe, takie jak regionalne uniwersytety czy instytuty badawcze,
- nie można pominąć uczestników, którzy są istotni w procesie ogólnej akceptacji głęboko zakorzenionych zmian społecznych, takich jak związki zawodowe, stowarzyszenia pracodawców, a także kościoły.
- Od typu projektu zależy, jacy uczestnicy wezmą w nim udział.

Ważne, że uczestnicy zaangażowani są od wczesnego stadium projektu. Wdrożenie regionalnych grup roboczych i komitetów sterujących z udziałem polityków okazało się również bardzo pomocne. Poza tym ważne jest regularne komunikowanie poprzez pełną proaktywną politykę informacyjną o działaniach grup roboczych i komitetów sterujących oraz postępach w pracach, udostępnioną publicznie (biuletyny, strony internetowe, raporty w prasie, warsztaty i konferencje). Nie ulega wątpliwości, że regularna komunikacja udostępniona publicznie sprawia, iż uczestnicy zwiększają efektywność w finansowanych projektach.

Jak samorządy lokalne mogą pomyślnie wdrożyć nietradycyjne projekty inwestycyjne w ramach EFRR?

Jak wspomniano powyżej pierwszym krokiem wdrożenia projektu powinno być opracowanie regionalnego planu generalnego – np. tak jak w przypadku „Projektu Dortmund” w Nadrenii Północnej-Westfalii. „Projekt

Dortmund” jako jednostka koordynująca pod przewodnictwem burmistrza Dortmundu oraz z udziałem wszystkich ważnych regionalnych uczestników – planuje i kontroluje kilka złożonych projektów rozwoju i integruje ten projekt w pełną strategię rozwoju dla miasta Dortmund oraz północnej części regionu Ruhry. Skuteczna kontrola wymaga stałej organizacji i jednostki koordynującej jak w przypadku Dortmundu, która powinna być bezpośrednio odpowiedzialna przed politycznymi liderami regionu (ministrami, burmistrzami, marszałkami itp.). Złożone strategie strukturalne zawsze dotyczą kompetencji różnych administracji, co wymaga ścisłej koordynacji popartej przez regionalne jednostki decyzyjne wysokiego szczebla.

Jakie ogólne wnioski zostały wyciągnięte?

Główne problemy:

- Brak określonych wcześniej ścisłych kryteriów, aby wybrać najlepszy projekt.
- Brak ścisłej kontroli.
- Brak koordynacji i/ oraz zaangażowania różnych istotnych partnerów.

Pozytywny przykład 1					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	9470696	3817016	516108,48		
Nazwa projektu	Założenie centrum technologii paliwowo-komórkowej				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	listopad 2001 – grudzień 2004				
Dziedzina	Infrastruktura technologiczna				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Postawienie budynku oraz wyposażenie dla B+R Efekt zatrudnienia: 40 miejsc pracy utworzonych lub zachowanych				
Przygotowanie: opis procesu	Problemy z wkładem inwestora				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)					
Wyciągnięte wnioski	Projekt wciąż w realizacji				

Pozytywny przykład 2					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne wkład publicznego inwestora
	24275103	10626142	6374858		7274103
Nazwa projektu	Założenie centrum biochemicznego				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	październik 2000 – grudzień 2003				
Dziedzina	Infrastruktura technologiczna				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Założenie centrum biochemicznego mającego na celu wzmocnienie klastra technologii medycznej w regionie Efekt zatrudnienia: 2925 miejsc pracy utworzonych lub zachowanych				
Przygotowanie: opis procesu					
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)					
Wyciągnięte wnioski	Dobry przykład wzmocnienia klastra technologii medycznej Projekt wciąż w realizacji.				

Pozytywny przykład 3					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne wkład publicznego inwestora
	453940	226970	135030		91940
Nazwa projektu	Centrum przemysłowe dla artystów				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	styczeń 2001 – grudzień 2002				
Dziedzina	Infrastruktura kulturalna				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Centrum przemysłowe dla artystów Efekt zatrudnienia: 13 miejsc pracy stworzonych lub zachowanych				
Przygotowanie: opis procesu					
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)					
Wyciągnięte wnioski					

Pozytywny przykład 4					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne wkład publicznego inwestora
	4588459	1835383	1835383		917693
Nazwa projektu	NEXT – uwrażliwienie na internacjonalizację oraz szkolenia dla rzemieślników				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	maj 2001 – czerwiec 2004				
Dziedzina	Rozwój istniejących MŚP				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	NEXT – uwrażliwienie na internacjonalizację i szkolenia dla rzemieślników.				
Przygotowanie: opis procesu	Rzemieślnicy – zwłaszcza MŚP – są w Niemczech obecnie w bardzo trudnej sytuacji - brak czasu na wysiłki międzynarodowe.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)					
Wyciągnięte wnioski	Projekt wciąż w realizacji.				

Pozytywny przykład 5					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	177349	88674	88674		
Nazwa projektu	„Zeche Zollverein” – Dzień Projektowania				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	lipiec 2002 – grudzień 2002				
Dziedzina	Infrastruktura kulturalna				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Przekształcenie kopalni węgla Zollverein, światowego dziedzictwa UNESCO, w miejsce o dużym znaczeniu dla wzornictwa i gospodarki kulturalnej: Dzień Projektowania PRW, przygotowanie wystawy światowej „Metaform”				
Przygotowanie: opis procesu					
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)					
Wyciągnięte wnioski	Dobry przykład wzmocnienia klastra projektowania				

Pozytywny przykład 6					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	695420	347710	347710		
Nazwa projektu	Konkurs na tworzenie nowych firm przez absolwentów uniwersytetów				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	styczeń 2002 – grudzień 2003				
Dziedzina	Kampania promująca zakładanie firm				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Konkurs na tworzenie nowych firm przez absolwentów uniwersytetów ze specjalnym zapewnieniem absolwentom dostępu do informacji.				
Przygotowanie: opis procesu					
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)					
Wyciągnięte wnioski					

Pozytywny przykład 7					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	4160726	2080363	2080363		
Nazwa projektu	Idź do szkoły				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	styczeń 2002 – grudzień 2004				
Dziedzina	Kampania promująca zakładanie firm				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Kampania pod hasłem „IDŹ” nowo założonej firmy NRW odniosła sukces w zakresie dostarczania informacji i bodźców do zakładania nowych przedsiębiorstw. Dodatkowym celem kampanii jest tworzenie dobrego klimatu do zakładania firmy w Nadrenii Północnej-Westfalii. Obecnie inicjatywa zakładania firm jest uzupełniona specjalnymi środkami regionalnymi, aby utrzymać i wzmocnić chęć do zakładania firm. W konsekwencji priorytety kampanii to: - pośrednictwo w usługach konsultingowych - oferty szkoleniowe - wymiana wiedzy - seminaria/warsztaty - rozwój sieci nowych firm - początek współpracy z uniwersytetami Idź do szkoły – uwrażliwienie nowych firm na informacje o wydarzeniach, dla uczniów i nauczycieli w celu poprawy ekonomicznego know-how. Efekty zatrudnienia: 8 miejsc pracy utworzonych lub zachowanych. Oczekuje się w przyszłości dalszych pozytywnych rezultatów na rynku pracy.				
Przygotowanie: opis procesu					
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)					
Wyciągnięte wnioski	Bardzo ważny udany projekt konsultingowy.				

Pozytywny przykład 8					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	1610402	322080	322080	966242	
Nazwa projektu	Opracowanie multimedialnego wyświetlacza i systemu oświetlenia opartego na świetle emitującym diodę				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	styczeń 2002 – grudzień 2003				
Dziedzina	Technologia				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Innowacyjny konkurs dla regionu Ruhry. Konkurs innowacyjny dla sponsorowanych projektów innowacyjnych regionu Ruhry, które wykorzystują naukowo-techniczne możliwości uniwersytetów, instytutów i firm. Jeden projekt współpracy: Opracowanie multimedialnego wyświetlacza i systemu oświetlenia opartego na świetle emitującym diody				
Przygotowanie: opis procesu					
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)					
Wyciągnięte wnioski	Dobry przykład wzmocnienia nowych technologii Projekt wciąż w realizacji				

Pozytywny przykład 9					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne wkład publicznego inwestora
	698148	349074	209445		139629
Nazwa projektu	Regionalne biuro pracy dla kobiet w Duisburgu				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	Styczeń 2002 – Grudzień. 2004				
Dziedzina	Wsparcie zatrudnienia kobiet				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Regionalne biuro pracy dla kobiet koordynuje działania mające na celu zaspokojenie potrzeb zatrudnienia kobiet oraz uświadamia znaczenie wspierania kobiet we wszystkich dziedzinach polityki strukturalnej. Efekty zatrudnienia: 485 miejsc pracy utworzonych lub zachowanych				
Przygotowanie: opis procesu					
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)					
Wyciągnięte wnioski					

Pozytywny przykład 10					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne wkład publicznego inwestora
	8100000	4000000	2400000		1800000
Nazwa projektu	Dom Lohberg				
Czas trwania projektu (w miesiącach)	grudzień 2002 – grudzień 2006				
Dziedzina	Infrastruktura społeczna				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Wsparcie dla zintegrowanego projektu dotyczącego dzielnicy miejskiej o szczególnych potrzebach odnowy. Odnowa wsi oraz rozwój i poprawa infrastruktury na terenach wiejskich, powstawanie nowych i zabezpieczenie istniejących miejsc pracy zostały z powodzeniem połączone w tym projekcie dotyczącym mieszkańców narodowości niemieckiej i tureckiej. Efekty zatrudnienia: 40 miejsc pracy utworzonych lub zachowanych				
Przygotowanie: opis procesu					
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)					
Wyciągnięte wnioski	Projekt wciąż w realizacji				

Zarówno belgijska, jak i holenderska część Limburgii przeszły długą drogę od klasycznego zagłębia węglowego do regionów o ogromnym potencjale, wysokim PKB, jednak opartych na zasobach ludzkich, a nie na węglu, czy stali. Dziś Limburgia jest najlepszym przykładem modelowych przekształceń terenów poprzemysłowych i rewitalizacji miasteczek górniczych.

LIMBURGIA

Luc Ghys

Ekspert z regionu Limburgii

Jak tworzyć projekty inwestycyjne w ramach Funduszy Strukturalnych (EFRR), które różniłyby się od zwykłej infrastruktury użyteczności publicznej (drogi i sieci kanalizacyjne)? Jakie warunki muszą zostać spełnione, aby przygotować dobry projekt?

- Należy skupić się głównie na problemie gospodarczej restrukturyzacji regionu. Dlatego też niezbędna jest polityka “tworzenia sprzyjających warunków dla rozwoju gospodarczego”. Polityka ta obejmuje określone rodzaje projektów inwestycji infrastrukturalnych.
- Ważną kwestią jest dostępność regionu (drogi krajowe i lokalne).
- “Infrastruktura” bardziej bezpośrednio zorientowana na “biznes” łącznie z rozwojem stref przemysłowych, parków naukowych, inkubatorów biznesu, multimodalnych szlaków transportowych (drogowo-kolejowych), obiektów kształcenia zawodowego itp.
- W zakresie atrakcyjności turystycznej gminy powinny tworzyć atrakcje turystyczne (np. w ramach partnerstwa sektora publicznego z prywatnym) lub podnosić standard podstawowej infrastruktury turystycznej. Jednakże naszym zdaniem niezbędna jest wysoka selektywność zgodna z określoną wizją na szczeblu regionalnym.
- W przypadku Limburgii, biorąc pod uwagę okres ponad trzydziestu pięciu lat, inwestycje zagraniczne są głównym źródłem uprzemysłowienia, wzrostu zatrudnienia oraz wydajności, innowacji, eksportu.
- Dlatego też: głównym celem przez wiele lat było uatrakcyjnienie regionu dla inwestorów, co obejmuje również fizyczne aspekty wizerunku regionu. Z tego względu warunki sanitarne oraz zagospodarowanie terenu dawnych kopalń było niezwykle istotne. Śląsk boryka się tu z ogromnym problemem. Ważne jest, aby pozbyć się wizerunku regionu “czarnego” czy “szarego”. Cele te są ściśle powiązane z planowaniem przestrzennym, które powinno przywrócić ład w zagospodarowaniu przestrzennym.

Kto oprócz samorządu musi zaangażować się w tworzenie nietradycyjnych projektów inwestycyjnych w ramach EFRR? Jak uaktywnić i zaangażować innych?

Można tworzyć specjalistyczne organizacje skoncentrowane na tworzeniu infrastruktury biznesowej. Regionalne Agencje Rozwoju, Lokalne Agencje Rozwoju lub Specjalne Strefy Ekonomiczne mogą przejąć zadanie koordynacji np. w tworzeniu sieci inkubatorów przedsiębiorczości (być może z prywatnymi partnerami), tworzeniu parków naukowych i technologicznych.

W celu rozwoju terenów przemysłowych, gminy mogą połączyć swoje siły i stworzyć “międzygminną instytucję współpracującą”.

- Samorządy lokalne mogą namówić instytucje szkoleniowe do rozszerzenia zasięgu lub podniesienia poziomu usług szkoleniowych.
- Oczyszczaniem terenów dawnych kopalń mogą zająć się ich właściciele (publiczni lub prywatni) lub też nowo powołana do tego celu instytucja, której jedynym zadaniem byłoby oczyszczanie i ponowne zagospodarowanie tych terenów. Aby mieć wpływ na ten proces środowiska lokalne, za pośrednictwem gmin powinny zorganizować się we własnym zakresie
- Samorządy lokalne mogą zorganizować wewnętrzne i zewnętrzne grupy zajmujące się opracowywaniem i planowaniem, które koncentrować się będą na definiowaniu potrzeb i proponowaniu projektów (gminy w górniczym okręgu w Limburgii np. zorganizowały się i połączyły swoje siły).
- Zadaniem Zarządu Województwa Śląskiego jest organizacja i koordynacja.

Jakie ogólne wnioski zostały wyciągnięte?

- Instytucje posiadające jasno określone zadania i zakres zobowiązań oraz wyciąganie konsekwencji w razie ich nie wykonania.
- Wyraźnie określone ramy działania oferowane w programach operacyjnych funduszy strukturalnych UE.
- Ogólna świadomość potrzeby restrukturyzacji gospodarczej regionu może stworzyć silną inicjatywę i porozumienie. Silna inicjatywa może pokonać bariery administracyjne i skrócić opóźnienia.
- Konieczny jest odpowiedni system pozyskiwania środków finansowych ze źródeł krajowych.
- Niezbędne są krótkie procesy decyzyjne dla wykorzystania funduszy UE oraz powiązane z nimi współfinansowanie krajowe.

Pozytywny przykład 1					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	185 mln €	35 mln €	100 mln €	50 mln €	
Nazwa projektu	Ponowne zagospodarowanie: nowe życie dla starych kopalń				
Czas trwania projektu	1990-2001				
Dziedzina	Rewitalizacja terenów niezagospodarowanych				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Gospodarka prowincji Limburgia (B) od 50 lat była zdominowana przez górnictwo. W roku 1990 sytuacja ta nagle się zmieniła: całkowicie zaprzestano wydobywania. Stworzyło to potrzebę restrukturyzacji gospodarki regionu, ale miało również ogromny wpływ na środowisko. Uruchomiony został duży program mający na celu oczyszczenie terenów kopalnianych, przy jednoczesnym pozostawieniu niektórych ciekawych budynków i urządzeń w ramach zabytkowego dziedzictwa i nadania im nowych funkcji. Limburgia w Holandii i Limburgia w Belgii to prawdopodobnie jedyne były regiony górnicze w Europie, które całkowicie oczyściły wszystkie tereny górnicze i przeznaczyły je do nowych celów. W belgijskiej Limburgii dotyczy to prawie 1.200 ha. Dawne tereny kopalniane były własnością państwowych kopalni. Kopalnie zostały zobowiązane (ustawowo) do oczyszczenia tych terenów. Środki finansowe (na eksploatację i oczyszczanie) pochodziły z zasobów własnych kopalń; dodatkowe środki finansowe pochodziły z kolejnych programów Funduszy Strukturalnych UE.				
Przygotowanie: opis procesu	Priorytetem była likwidacja zanieczyszczeń. Przyszłe przeznaczenie tych terenów było tematem wielu dyskusji; zdecydowano się nie czekać na wynik debat, ale rozpocząć prace sanitarne: wyburzenie budynków i urządzeń, które nie znajdowały się na liście zabytkowego dziedzictwa, usuwanie składów węgla i osadów, oczyszczanie infrastruktury, wysypisk i miejsc zanieczyszczonych. Stworzono zespół zarządzający, złożony z pracowników kopalń; kiedy stało się jasne, że ze względu na brak doświadczenia zespół ten nie jest w stanie sam sobie poradzić, sprowadzono profesjonalną pomoc z zewnątrz. Osoby te wynagradzane były za osiągnięte wyniki na podstawie umowy akordowej, zgodnie z systemem premiowym.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Poza usunięciem przeszkód związanych ze środowiskiem, częścią szerokiej operacji rekultywacji "od czerni do zieleni" były kwestie sanitarne. W trakcie wykonywania prac sanitarnych stopniowo zapadały decyzje co do nowego przeznaczenia obiektów. Znaleziono partnerów do udziału w projektach i zrealizowano je, co wyznaczyło tym terenom nową rolę w gospodarce i społeczeństwie regionu. Powstały np. strefa logistyczna, strefy przemysłowe, osiedle mieszkaniowe, centrum rozrywki ze sklepami i kinem, muzeum oraz przede wszystkim tereny zielone. Wiele budynków i urządzeń zachowano jako elementy dziedzictwa kulturowego. Otrzymały one nowe funkcje, np. obiektów szkoleniowych, akademii muzycznej, biblioteki, muzeum górnictwa, posterunku policji, centrum badawczego odnawialnych materiałów i technik konstrukcyjnych. Jedna z kopalń dzięki budowie placu rynkowego pomiędzy pozostałościami budynków kopalni została przekształcona w centralny punkt dzielnicy. Jako zabytki dziedzictwa górniczego zachowane zostały wszystkie szyby; wraz z hałdami kamiennymi przekształconymi w zielone parki tworzą charakterystyczne miejsca regionu i jego nowej przyszłości.				

Pozytywny przykład 2					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	14 mln €	3 mln €	2.7 mln €		8.3 mln € kredyt bez odsetek
Nazwa projektu	Zagospodarowanie stref przemysłowych przez gminy np. przekształcenie byłej bazy wojskowej St-Truiden w strefę przemysłową (70 ha).				
Czas trwania projektu	1999-2002 (4 lata)				
Dziedzina	Przygotowanie terenów przemysłowych				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Rozwój stref przemysłowych zawsze zajmował pierwszoplanowe miejsce w polityce gospodarczego przekształcenia Limburgii oraz w programach funduszy strukturalnych UE. Stanowi on ważne narzędzie w przyciąganiu zagranicznych inwestycji. Od roku 1960 dzięki wysokiej podaży stref przemysłowych o wysokiej jakości, Limburgia skutecznie przyciąga zagraniczne inwestycje. Obecnie zagraniczne i międzynarodowe firmy stanowią połowę wszystkich ośrodków przemysłowych, 70% całej sprzedaży z przemysłu i 80% eksportu. W latach 90-tych najważniejsze wyzwanie stanowiło utrzymywanie podaży stref przemysłowych w zgodzie z popytem. W dekadzie tej zagospodarowano ok. 1.800 ha, a 1.800 ha zostało sprzedanych ośrodkom przemysłowym. Rozwój stref przemysłowych stanowił 17% całego finansowania EFRR w Limburgii w latach 90-tych. Przykładem złożonego przedsięwzięcia, w którym trzech partnerów połączyło siły, aby pokonać liczne przeszkody jest przekształcenie byłej bazy wojskowej w St.-Turiden w strefę przemysłową. Dzięki sile przekonywania Agencji Rozwoju Regionalnego Limburgii oraz samorządu St-Truiden 70 ha z ok. 350 ha obszaru byłej bazy wojskowej zostało przeznaczone pod strefę przemysłową. Od początku wiadomo było, że podczas ponownego zagospodarowania terenu prace sanitarne na zanieczyszczonym terenie będą konieczne (na mocy ustawy). Cały proces trwał 4 lata. Na początku roku 2003 sprzedano firmom pierwsze działki.				
Przygotowanie: opis procesu	1997: Zmiana zagospodarowania przestrzennego: strefa wojskowa – strefa przemysłowa 2000: Szczegółowy plan zagospodarowania przestrzennego - 1/3 na małe firmy lokalne - 2/3 na duże i średnie firmy (regionalne) - utrzymywanie możliwości transportu lotniczego 1999: Badanie i ocena zanieczyszczeń (narzucona przepisami prawnymi), po długich debatach, kto zostanie obciążony kosztami tych badań. 2000: Zmiana własności z Ministerstwa Obrony – Gmina St-Truiden (przewidywane koszty oczyszczania) 2000: Założenie “Parku Przemysłowego Brustem S.A.” (BIP) przez Regionalną Agencję Rozwoju oraz Limburg Reconversion Company (obie są partnerami) - Umowa o Współpracy “Parku Przemysłowego Brustem” z Gminą St-Truiden.				

Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Umowa o współpracy “BIP” i Gminy: Gmina sprzedaje “regionalną część strefy przemysłowej”, która zostanie oddana BIP jako strefa “oczyszczona” i w pełni wyposażona. Płatność przez BIP zostanie dokonana wcześniej zgodnie z poniesionymi przez Gminę St-Truiden kosztami. BIP pełni funkcję doradcy, podczas gdy Gmina St-Truiden jest zobowiązana zorganizować przeprowadzenie wszelkich procedur, mających na celu wypełnienie zobowiązań dotyczących zagospodarowania fizycznego, wyburzenia zabudowań i starej infrastruktury (drogi dojazdowe zewnętrzne i wewnętrzne, kanalizacja, systemy użyteczności publicznej), tak, aby otrzymać dofinansowanie z UE i Rządu Flamandzkiego, ... Koszty netto oczyszczenia i robót infrastrukturalnych zostały podzielone między Gminę i BIP zgodnie z udziałem w powierzchni: 1/3 i 2/3. Dodatkowo Gmina St-Truiden otrzymała nieoprocentowany kredyt na 7 lat. Trudności - oczyszczanie okazało się droższe niż oczekiwano - dużo czasu stracono na procedury i dyskusje na temat zagospodarowania przestrzennego - dodatkowe koszty za wycinkę drzew
Wnioski	- Efektywna współpraca, zaangażowanie partnera finansowego Limburg Reconversion Company rozwiązało problem finansowy. Gmina nie byłaby w stanie sama sfinansować projektu. - Nieprzewidziane przeszkody w procesie oczyszczania, nieprzewidziana zwłoka.

Pozytywny przykład 3					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
Nazwa projektu	Park Naukowy w Limburgii (Techno Park)				
Czas trwania projektu	1989-2000				
Dziedzina	Przygotowanie terenów przemysłowych Społeczeństwo Informacyjne				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Park Naukowy został utworzony przy Miasteczku Uniwersyteckim w Limburgii. Uniwersytet w Limburgi jest niewielki: ok. 5.000 studentów, ograniczony wybór kierunków (z których najważniejsze: szkoła biznesu, politechnika), większość kierunków kształci na poziomie licencjata (2 lata wyższego wykształcenia). Niemniej jednak ten mały uniwersytet zawsze wspierał środowisko biznesowe Limburgii (np. organizując weekendowe kursy zarządzania oraz stosowane badania techniczne dla przemysłu) Cele: – tworzenie możliwości dla firm hi-tech zorientowanych na badania – promowanie współdziałania pomiędzy przemysłem a ośrodkami badawczymi – rozwijanie synergii i stymulowanie tworzenia spin-off'ów. Projekt zawiera: – zagospodarowanie terenu (drogi dojazdowe, itp.) – tworzenie inkubatorów biznesu hi-tech i zakładanie instytutów badawczych Powierzchnia: 11 ha; obecnie w trakcie powiększania. Całkowite zatrudnienie: ok. 500 miejsc pracy. 23 firmy hi-tech, mających siedziby we własnych budynkach oraz 5 inkubatorów (laboratoria i biura).				
Przygotowanie: opis procesu	Założyciele i partnerzy "Parku Naukowego Limburgia Sp. z o.o.": – Agencja Rozwoju Regionalnego (ARR: organizacja publiczna) – Uniwersytety, politechniki, instytuty badawcze – Prywatne: banki, firmy ubezpieczeniowe oraz inne firmy. Partnerzy publiczni (zwłaszcza ARR i Uniwersytet) posiadają większość akcji.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Współpraca mająca na celu rozwój Parku Naukowego: spółka Park Naukowy, lokalny samorząd gminy, samorząd regionalny, Rząd Flamandzki (współfinansowanie). Wymagania dla firm ubiegających się o miejsce w parku naukowym i inkubatorze: – Zajmujący się dziedziną "hi-tech" – Spójność z działalnością instytutów B+R w Miasteczku Uniwersyteckim/Parku Naukowym – Ocena przeprowadzona przez "naukowy komitet doradczy". Stopniowy rozwój podstawowej infrastruktury instytutów B+R oraz terenów inkubatorów w ciągu dekady.				
Wnioski	Park Naukowy jest przydatnym narzędziem: – W promowaniu biznesu Hi-tech w regionie – W przyciąganiu zagranicznych inwestycji jako element wizerunku hi-tech regionu.				

Pozytywny przykład 4					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	14 mln €	2.5 mln €	11.5 mln €		
Nazwa projektu	Kampus Badawczy Hasselt				
Czas trwania projektu	1999-2001				
Dziedzina	Przygotowanie terenów przemysłowych				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Kampus Badawczy Hasselt jest Parkiem Biznesowym hi-tech o wysokim standardzie, zorganizowanym na terenie fabryki Philipsa w Hasselt. Fabryka Philipsa była pilotażowym zakładem koncernu produkującym zestawy audio i video oraz odtwarzacze CD. Pierwotny pomysł zakładał stworzenie kampusu dla firm hi-tech w większości powiązanych z fabryką Philipsa (dostawcy lub uprzywilejowani partnerzy biznesowi). Pierwszy etap planu zakładał budowę budynku biurowego o wysokim standardzie o powierzchni 15.000 m². Jednocześnie opracowano plan generalny dla całego terenu Parku Biznesowego. Niedawno Philips zdecydował się zamknąć fabrykę (utrata 900 miejsc pracy). Nowy budynek Kampusu Badawczego służy jako inkubator, mający na celu zachowanie działalności hi-tech, m. in. w firmach multimedialnych i w niektórych rodzajach działalności przejętej po Philipsie. Obecnie budynek jest wynajęty w 90%. Aktualnie koncentrujemy się na przyciągnięciu dodatkowej działalności hi-tech do Kampusu, m.in. poprzez możliwość wykorzystania siły roboczej pozostałej po Philipsie. Philips pomaga nam w znalezieniu projektów i inwestorów. Plan generalny jest wciąż ważny i aktualny i obejmuje ponowne zagospodarowanie terenów Philipsa.				
Przygotowanie: opis procesu	Wydzielona spółka "Research Campus Hasselt" (Kampus Badawczy Hasselt) została utworzona w roku 1999 przez trzech partnerów: miasto Hasselt (właściciela gruntu), Agencję Rozwoju Regionalnego oraz "Limburg Reconversion Company" (skłoną finansować wszelkiego rodzaju projekty – głównie infrastrukturalne w ramach restrukturyzacji gospodarczej Limburgii).				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Wykonanie obiektu o pow. 15.000 m². Fundusze z UE stanowiły prawie 20% kosztów inwestycji. Z racji inwestycji ze strony spółki akcyjnej, zgodnie ze statutem sektora prywatnego VAT na koszty inwestycji może zostać zwrócony. Budynek został wynajęty częściowo przez Philipsa i powiązane z nim firmy (dostawcze). Philips podpisał umowę dzierżawy na 9 lat.				
Wnioski	Chociaż decyzja Philipsa o zamknięciu fabryki była ogromnym zaskoczeniem, nowa infrastruktura pomaga złagodzić konsekwencje tego kroku, a teren posiada duży potencjał mogący przyciągnąć B+R oraz działalność business-to-business na wysokim poziomie.				

Pozytywny przykład 5					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	16 mln €	5 mln €	9.5 mln €	1.5 mln € (+ 75 mln € dodatkowe inwestycje w firmy logistyczne	
Nazwa projektu	Strefa logistyczna "HERMES" w Genk				
Czas trwania projektu (w miesiącach)					
Dziedzina	Transport publiczny i infrastruktura Przygotowanie terenów przemysłowych				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	– Była kopalnia została przekształcona w "strefę logistyczną". Niewątpliwe zalety tego miejsca: bliskość autostrady (połączenie Antwerpia-Niemcy), liczne linie kolejowe (wraz z obiektami kolejowymi dla obszarów o dużej koncentracji przemysłu w regionie), duże możliwości dla działalności logistycznej w regionie, np. wewnętrzny węzeł dla portu w Antwerpii. Całkowita powierzchnia strefy logistycznej: ok. 150 ha. Powierzchnia terenu byłej kopalni: 70 ha. – Wykonanie terminala dla kombinowanego transportu towarowego (kolejowo/drogowego): inwestycje Limburg Reconversion Company (partner publiczny), prywatnych firm logistycznych i transportowych oraz belgijskich kolei. – Oczyszczenie terenu byłej kopalni: hałdy odpadów kamiennych, zbiorniki na ropę itp.; rozwiązanie problemu stabilności, hałdy kamienne przekształcone w zielone wzgórze. – Utworzenie strefy logistycznej przez Limburg Reconversion Company (spadkobierca kopalni), właściciel większości gruntów. – Obecnie strefa logistyczna obejmuje ok. 10 w większości dużych firm logistycznych: typu "Europejskie Centrum Dystrybucji": magazynowanie towarów oraz dystrybucja do klientów w całej Europie. Wyszczególnieni dostawcy usług logistycznych obsługują takich klientów jak: Ford, Dupont de Nemours, Ikea. – W sumie zatrudnienie w strefie logistycznej wynosi obecnie ok. 700 osób. – Terminal do kombinowanego transportu towarowego stanowi ważny element infrastruktury całego regionu. Codzienne kursy pociągów do Włoch, Wielkiej Brytanii (kiedy do Polski?).				
Przygotowanie: opis procesu	– Pomysł stworzenia centrum logistycznego w ramach nowego przeznaczenia tego terenu wyłaniał się stopniowo. Początkowo planowano stworzyć teren mieszkalny wokół hałd odpadów kamiennych. – Jako spadkobierca kopalni Limburg Reconversion Company szukała możliwości inwestycji i jako pierwsza zainwestowała w pierwszą firmę logistyczną; następnie w terminal i strefę logistyczną. – Silne wsparcie i współpraca ze strony samorządu Genk.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	– Oczyszczanie. – Planowanie fizyczne, drogi dojazdowe. – Wyposażenie infrastrukturalne strefy logistycznej. – Limburg Reconversion Company silnym partnerem finansowym.				
wnioski	– Projekt bardzo udany. – Przeznaczenie terenu na cele gospodarcze ("Strefa Logistyczna") przeważa nad opcjami alternatywnymi (mieszkalnictwo).				

Pozytywny przykład 6					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	10 mln €	3 mln €	7 mln €		
Nazwa projektu	Turystyczna sieć ścieżek rowerowych				
Czas trwania projektu (w miesiącach)					
Dziedzina	Turystyka				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	We Flandrii (Północna część Belgii), Limburgia jest znana jako prowincja “zielona”. Duże powierzchnie zielone oraz ciekawe krajobrazy stanowią atut dla rozwoju sektora turystyki i rekreacji. Dostrzega się duży potencjał szczególnie w zakresie jednodniowych wycieczek i krótkich pobytów (weekendy). Rozwój wszelkiego rodzaju zasobów turystycznych i rekreacyjnych stanowił jeden z priorytetów rozwoju regionalnego. Jazda na rowerze jest sportem rekreacyjnym. Jednym z najbardziej udanych pomysłów było stworzenie wysokiej jakości sieci ścieżek rowerowych. Pomysł był dosyć oryginalny: gęsta sieć ponad 500 km asfaltowych ścieżek rowerowych, wolnych od ruchu drogowego, została utworzona na terenach zielonych i z dala od miast, aczkolwiek przebiega przez centrum malowniczych miasteczek i wsi.				
Przygotowanie: opis procesu	Pomysł ten opracował specjalny zespół zajmujący się jednocześnie ochroną przyrody i krajobrazu, a także udostępnianiem tych terenów pod rekreację. Zespół wybrał szlaki i zaproponował sposób budowy i oznakowania. Zajął się również stroną marketingową oraz wydrukowaniem dokumentacyjnych map. Ścieżki wyznaczyły i przygotowały lokalne samorządy. Projekt został sfinansowany w znacznej mierze z funduszy UE i częściowo z regionalnych zasobów. (Rząd Flandrii i władze prowincji).				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	W kwestii skrzyżowań z drogami ruchu samochodowego porozumiano się z administracją dróg krajowych. W projekt infrastruktury, a także w marketing i promocję silnie zaangażował się samorząd lokalny. Poczyniono również odpowiednie ustalenia z departamentami środowiska Rządu Flandrii. Sieć rowerowa została opracowana w taki sposób, że rozchodzi się w wielu kierunkach, osiągających od 20 do 60 km długości. Z bogatej oferty rowerzysty może wybrać swoją własną kombinację ścieżek, opierając się na czytelnie oznakowanych punktach węzłowych. Przy wybranych punktach węzłowych mieszczą się parkingi służące jako baza wypadowa: ludzie przybywają samochodem z regionu lub spoza regionu, wyciągają swoje rowery i zaczynają podziwiać krajobraz Limburgii. Ścieżki wolne od ruchu drogowego oznaczają: bezpieczeństwo i klimat przyjazny dla rodzin.				
Wnioski	Sektor prywatny z entuzjazmem odpowiedział na pomysł utworzenia sieci rowerowej. Wzdłuż sieci powstały puby i restauracje. Od wczesnej wiosny do późnej jesieni w czasie weekendów sieć jest intensywnie wykorzystywana przez rowerzystów uprawiających ten sport rekreacyjnie. Dzisiejszy “Libmurski raj rowerowy” jest najbardziej udaną formą promowania turystyki w Limburgii: jest to wyjątkowa propozycja dla belgijskich, holenderskich i niemieckich rowerzystów i miłośników natury. Promocja została sfinansowana przez samorząd i współfinansowana przez UE. Zasadnicze elementy składające się na powodzenie projektu: oddany, wyspecjalizowany zespół do spraw koncepcyjizacji; szybkie zaangażowanie samorządu wspomaganego przez wysokie dotacje już we wczesnym stadium; następnie stopniowe udoskonalanie i ulepszanie sieci.				

Pozytywny przykład 7					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
Nazwa projektu	Studium wykonalności terminala transportu kombinowanego w północnej Limburgii				
Czas trwania projektu (w miesiącach)					
Dziedzina	Transport publiczny i infrastruktura Przygotowanie terenów przemysłowych				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Limburgia posiada dość dobrą sieć transportową, zarówno kolejową jak i drogową. Jednakże „brakującym ogniwo” tej sieci jest towarowe połączenie kolejowe z portu w Antwerpii do Niemiec (region Rurhy). Rządy belgijski i holenderski podjęły dyskusję na temat kiedy i jak powinno powstać owo brakujące ogniwo, nazwane „Żelaznym Renem”. Ponieważ infrastruktura już w części istnieje, koszt inwestycji nie byłby bardzo wysoki. Kiedy powstanie, Żelazny Ren będzie przecinał istniejącą sieć kolejową w północnej części Limburgii. Wzdłuż trasy leży duży obszar strefy przemysłowej.				
Przygotowanie: opis procesu	Samorządy północnej Limburgii połączyły siły w celu opracowania strategii dla podregionu i określenia głównych potrzeb infrastrukturalnych. Jedną z tych potrzeb jest budowa węzła drogowego „kolej-droga/droga-kolej” na Żelaznym Renie, kiedy już powstanie. Aby się dobrze przygotować, zgromadzenie samorządów Północnej Limburgii (międzygminna agencja współpracy Północnej Limburgii) zleciło przeprowadzenie ekonomicznego i technicznego studium wykonalności koncepcji powstania węzła kolejowego/drogowego.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Studium wykonalności zostało zakończone. Według studium węzeł drogowy będzie bardzo użyteczny. Proponuje się trzy potencjalne lokalizacje. W studium stwierdzono również, iż jest to dobra okazja, aby połączyć środkową część Limburgii z Żelaznym Renem, korzystając z częściowo istniejącej infrastruktury kolejowej.				
Wnioski	Samorządy lokalne wspólnie zajmą się promocją projektu, którego realizacja leży w interesie wszystkich. Studium wykonalności współfinansowała UE.				

Pozytywny przykład 8					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	16.6 mln €	3.7 mln €	12.9 mln €	70 mln € dodatkowe inwestycje	
Nazwa projektu	“Zielony Bulwar” (‘Green Boulevard’) w Hasselt i inne projekty: restrukturyzacja ruchu miejskiego i miejskiego systemu transportu publicznego pomogły ożywić stolicę prowincji Hasselt i pogodzić ze sobą „mieszkanie”, „pracę” i „zakupy”.				
Czas trwania projektu (w miesiącach)					
Dziedzina	Rewitalizacja centrum miasta				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Hasselt – organizator mistrzostw świata w kolarstwie 2002 – stolica prowincji Limburgia we Flandrii (Belgia) rzuca wyzwanie swojemu sąsiadowi Maastricht, które jest stolicą drugiej prowincji Limburgii w Holandii. Samo miasto Hasselt liczy jedynie 70.000 mieszkańców; jest to stosunkowo niewielka liczba, związana z belgijską tradycją mieszkania poza miastem. Hasselt służy regionowi zamieszkanemu przez ok. 900.000 ludzi jako główne miasto oraz centrum edukacji, usług prywatnych i publicznych, zakupów oraz kultury. Region Limburgii od niedawna zmaga się z gospodarczą restrukturyzacją, będącą konsekwencją zamknięcia kopalń przed 15 laty, a jego gospodarka wciąż bardziej jest oparta na przemyśle, niż ma to miejsce w przypadku całej Flandrii czy Belgii. Na fali restrukturyzacji i rozwoju gospodarki regionalnej Hasselt odgrywa rolę motoru aktywności sektora usług. Oznacza to, że średniej wielkości miasto powinno opracować swój wizerunek oraz odpowiednie możliwości i propozycje dla firm sektora usług, aby zechciały się one w nim osiedlić. Nie jest to łatwe zadanie. Jest to również zadanie niosące ze sobą głębokie zmiany w funkcjonowaniu miasta. Powstaje pytanie, do kogo należy miasto? Do mieszkających w nim ludzi? Czy do ludzi w nim pracujących, ulicznymi korkami i tłokiem wyrządzających szkodę wrażliwemu otoczeniu? To było wyzwanie. Rozwiązanie przyniosła pomysłowa zmiana w miejskim systemie ruchu drogowego.				
Przygotowanie: opis procesu	Wewnętrzna obwodnica, wcześniej bardzo nieprzyjemny „ściek drogowy” za pomocą zmiany organizacji ruchu została przekształcona w „Zielony Bulwar”: ruch dwukierunkowy został zmieniony w ruch jednokierunkowy, likwidując tym samym duże problemy na skrzyżowaniach, zwiększając przepustowość oszczędzając wiele przestrzeni publicznej. Na obszarze tym utworzono dróżkę, którą oddano pieszym i mieszkańcom; obywatele Hasselt objęli tę odzyskaną przestrzeń w posiadanie i zaczęli nazywać ją „Nasz Zielony Bulwar”.				

Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Ruch wewnątrz miasta znacznie się zmniejszył. Dostępność dla samochodów pozostała jednak na wysokim poziomie, ponieważ powstał nowy, ogromny parking podziemny, zbudowany w partnerstwie publiczno/prywatnym: sektor prywatny zbudował parking i zarządza nim, a miasto na poziomie gruntu utworzyło ładny skwer dla mieszkańców. Sektor prywatny zwiększył inwestycje na nowe mieszkania i budynki biurowe wzdłuż „Zielonego Bulwaru”: 70 mln euro w ciągu kilku lat. Miejski transport publiczny został również wzięty pod uwagę. Oferta transportu publicznego w Hasselt była raczej uboga. Miasto zdecydowało się zwiększyć ilość linii i częstotliwość kursowania, a także zwolnić wszystkich mieszkańców miasta z opłat za przejazdy. Był to ogromny sukces; wykorzystanie transportu miejskiego zwiększyło się trzykrotnie w bardzo krótkim czasie. Mobilność i dostępność są także kluczowymi pojęciami w innej kwestii, tj. w przypadku tworzenia terenów dla biur. Utworzone zostały dwie „strefy biurowe”: – jedna strefa na obrzeżach miasta, z bezpośrednim połączeniem z zewnętrzną obwodnicą, skupiająca obecnie wiele firm prywatnego sektora usług business-to-business, np. agencji konsultingowych, biur inżynierskich itp. – druga strefa na terenie dworca kolejowego i dworca regionalnego transportu publicznego; najpierw ma powstać budynek, który skupi całą Administrację regionu. Infrastruktura publiczna została również sfinansowana z funduszy europejskich.
Wnioski	W chwili obecnej Hasselt wciąż wybiega w przyszłość – druga faza projektu ma przekształcić teren dworca kolejowego w dużą i nowoczesną strefę zatrudnienia, przyciągającą nowe biura i ograniczyć w ten sposób powodujące potężne korki dojeżdżanie do pracy poza region, w kierunku głównych miast Belgii - Brukseli i Antwerpii.

Pozytywny przykład 9					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	15 mln €	5 mln €	10 mln €		
Nazwa projektu	Średniej wielkości muzea i atrakcje turystyczne: Jenevermuseum, Muzeum Mody, Ogród Japoński, kompleks opactwa				
Czas trwania projektu (w miesiącach)					
Dziedzina	Infrastruktura kulturalna Turystyka				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Jeśli częścią strategii regionalnego rozwoju gospodarczego ma być turystyka, zapewnienie atrakcji turystycznych jest wręcz niezbędne. Prawie każdy samorząd lokalny przedstawił wiele małych projektów. Jednakże wybrane zostały tylko projekty niosące potencjał mogący poprawić turystyczny wizerunek regionu i zwiększyć liczbę odwiedzających turystów, jako kwalifikujące się do otrzymania współfinansowania z funduszy strukturalnych UE. Pomiędzy projektami znalazło się kilka średniej wielkości ciekawych muzeów tematycznych: – jenever, alkoholowy drink, specjalność regionu – moda i kostiumy, zarówno historyczne, jak i nawiązujące do obecnego konsumpcjonizmu – Ogród Japoński – Dawne opactwo: duży kompleks o wartości zabytkowej i historycznej				
Przygotowanie: opis procesu	Niektóre z tych muzeów stanowiły inwestycje samorządowe; inne stanowiły inwestycje Rządu Flandrii, oparte na własności państwowej. – Najpierw niezbędne były negocjacje mające na celu ustalenie, czy i jak można wpasować projekty w programy funduszy strukturalnych UE. – Projekty dotyczące kompleksu opactwa były bardzo czasochłonne, ponieważ „dziedzictwo zabytkowe” wymaga bardzo starannych procedur. – Pomysł Ogrodu Japońskiego narodził się z idei partnerstwa pomiędzy Hasselt, a miastem japońskim. Był to częściowo dar, a częściowo własna inwestycja. W zamyśle był to również element mający przyciągnąć japońskie inwestycje przemysłowe, na których koncentrowano się w latach 80-tych.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	– Większość wymienionych turystycznych atrakcji przyciąga pomiędzy 40.000 a 1.000.000 zwiedzających – Prowadzenie tych projektów na progu rentowności (pokrywając koszty działalności) jest niewykonalne; decyzja o inwestowaniu w nie oparta jest na szerszej kalkulacji: wzbogacają one ofertę turystyczną i tym samym pośrednio przynoszą dochody przez hotele, restauracje, itp.				
Wnioski	– Atrakcje pod dachem wzbogacają ofertę turystyczną na wypadek „złej pogody”. – Surowa selekcja przeprowadzona przez program zarządzania UE jest niezbędna i ma na celu odrzucenie „skromniejszych” projektów turystycznych, nie wytwarzających wartości dodanej.				

Negatywny Przykład 1					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	59 mln €	2.5 mln €	6.5 mln €	50 mln €	
Nazwa projektu	Przygotowanie byłej kopalni do dużego turystycznego projektu (baza noclegowa) przez prywatnego inwestora „Center Parcs”.				
Czas trwania projektu (w miesiącach)					
Dziedzina	Rewitalizacja terenów niezagospodarowanych Ochrona środowiska Turystyka				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Grupie inwestorów prywatnych zaproponowano kupno dawnej kopalni (ok. 200 ha). Mieli oni zbudować tam dużą noclegową bazę turystyczną w rodzaju parku bungalowów o wysokim standardzie, z dużą ilością obiektów rekreacyjnych. Prywatny nakład wyniósł ok. 50 mln euro. Miejsce świetnie nadawało się do tego celu: idealna lokalizacja geograficzna, dostępność transportu, (sztuczne) jezioro (powstałe w rezultacie wydobywania piasku), naturalne krajobrazy... Była to wyjątkowo dobra okazja nadania temu terenowi nowej funkcji. Należało spełnić kilka warunków: – Rekultywacja byłego terenu kopalnianego, m.in. należało przekształcić hałdy odpadów kamiennych – Przesunięcie linii wysokiego napięcia – Drogi dojazdowe.				
Przygotowanie: opis procesu	Podpisano kompleksową umowę z grupą prywatnych inwestorów, szczegółowo opisującą ponad 10 warunków, jakie musiały być spełnione przez stronę publiczną (m.in. harmonogram wydawania pozwoleń budowlanych) oraz kilka warunków, które musiały być spełnione przez stronę prywatną. Zgodnie z tymi warunkami obiecano stronie publicznej (ze środków UE) środki na rekultywację terenu, przesunięcie linii wysokiego napięcia oraz drogi dojazdowe. Przewidziano ostateczny termin zakończenia inwestycji prywatnej oraz klauzulę o karze umownej, jeśli inwestycja nie zostanie przeprowadzona w kontekście spełnienia wszelkich innych warunków. Zwrot inwestycji publicznych.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Dzięki ścisłej koordynacji Agencji Rozwoju Regionalnego strona publiczna stopniowo wypełniała swoje zobowiązania. W tym okresie (3 lata) pogorszyły się jednak warunki na rynku: inwestorzy prywatni nabrali wątpliwości i ostatecznie zarzucili realizację projektu.				
Wnioski	Projekt nie doszedł do skutku. Miejsce, częściowo zrehabilitowane jest dostępne dla nowych projektów. W chwili obecnej jest nadzieja na mniejszy projekt. Inwestycja publiczna (ze współfinansowaniem UE) została częściowo odzyskana dzięki konkretnym postanowieniom zawartym w umowie i właściwemu wypełnieniu jej warunków przez stronę publiczną.				

Negatywny Przykład 2					
Fundusz UE	EFRR				
Budżet	Ogółem	UE	publiczne	prywatne	inne
	15 mln €	1.5 mln €	4.8 mln €	10.2 mln €	
Nazwa projektu	Przygotowanie terenu turystycznego „Kelchterhoef” pod projekt prywatnej inwestycji „Zoo”.				
Czas trwania projektu (w miesiącach)					
Dziedzina	Turystyka				
Opis podsumowujący (cele, działania, planowane rezultaty i efekty)	Planowana przez inwestora prywatnego inwestycja turystyczna miała na celu rewitalizację przestarzałego terenu turystycznego „Kelchterhoef”, mieszczącego się w ciekawym, atrakcyjnym otoczeniu. Znaleziono inwestora: chciał on stworzyć park tematyczny, oparty na popularnym Zoo. (Limburgia straciła przestarzałe Zoo kilka lat wcześniej).				
Przygotowanie: opis procesu	Ustalono z prywatnym inwestorem szczegółowy program inwestycyjny. Zawarto przejrzyste umowy, według których prywatny inwestor miał zainwestować w część turystyczną i rekreacyjną, a będący właścicielem terenu samorząd miał odnowić i przystosować podstawową infrastrukturę (przy współ finansowaniu UE). Negocjacje prowadzono z m.in. Departamentem Środowiska Rządu Flandrii.				
Realizacja: opis procesu (procedury, trudności, warunki)	Przeszkodą dla Departamentu Środowiska okazał się plan budowy dużego parkingu w miejscu „wrażliwym”. Samorząd wydał pozwolenie na budowę, jednak decyzja ta została unieważniona decyzją Rządu Flandrii.				
Wnioski	– Projekt został unieważniony. Jako że decyzja ta została podjęta na zakończenie okresu ustaleń programowych UE, środki z UE zostały utracone i region nie mógł ich odzyskać. – Należy zachować ostrożność w zakresie pozwoleń budowlanych i regulacji prawnych dotyczących środowiska!				

Redakcja:

Elżbieta Bieńkowska

Adrian Oratowski

Paweł Syrek

W publikacji wykorzystano zdjęcia i teksty autorstwa:

Eric Cabarez

Luc Ghys

Susan Price

Claudia Schulte

Tłumaczenie:

Skrivanek Centrum Tłumaczeń sp. z o.o.

Oddział: ul. Kopernika 26

40-064 Katowice

Wydawca:

Wydział Funduszy Europejskich

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

ul. Ligonía 46

40-037 Katowice

www.silesia-region.pl

fundusze@silesia-region.pl